

Проект
вноситься народними
депутатами України
Стефанчуком Р.О.
та іншими

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про авторське право і суміжні права

Цей Закон регулює відносини щодо набуття, здійснення та захисту особистих немайнових та майнових авторських та/або суміжних прав, а також щодо прав особливого роду (*sui generis*), пов'язаних зі сферою авторського права та/або суміжних прав.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

автор – фізична особа, яка своєю творчою діяльністю створила твір;

аудіовізуальний твір – послідовність епізодів (кадрів) зі звуком або без нього, поєднаних між собою творчим задумом, які утворюють цілісний оригінальний твір, зафіксований у об'єктивній (матеріальній, електронній (цифровій) тощо) формі, аналогічній відеограмі, та доступний для сприйняття за допомогою відповідних технічних засобів;

аудіодискрипція (тифлокоментування) – створення окремої звукової доріжки із закадровим описом персонажа, предмета, простору або дії у відеопродукції для осіб з обмеженнями з причин інвалідності сприймати друковану інформацію;

база даних (копіїляція даних) – сукупність творів, даних або будь-якої іншої інформації у довільній формі, підбір, упорядкування та/або розташування складових частин якої є результатом творчої діяльності, що можуть бути доступні за допомогою спеціальної пошукової системи та/або на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;

веб-сайт – сукупність даних, електронної (цифрової) інформації, зокрема об'єктів авторського права та/або суміжних прав тощо, пов'язаних між собою і структурованих у межах адреси веб-сайту та/або облікового запису власника цього веб-сайту, доступ до яких здійснюється через адресу мережі Інтернет, що може складатися з доменного імені, записів про каталоги або виклики та/або числової адреси за Інтернет-протоколом;

веб-сторінка – складова частина веб-сайту, розташована за спеціальною адресою в мережі Інтернет;

виконавець – фізична особа (актор, співак, музикант, танцюрист, диригент музичних і музично-драматичних творів або інша фізична особа), яка виконує роль, читає, декламує, співає, грає на музичному інструменті, танцює, інтерпретує, будь-яким іншим способом виконує музичні, драматичні, літературні, хореографічні, інші подібні твори або інші художні образи;

виконання – результат індивідуальної чи колективної творчої діяльності з оригінального представлення музичних, драматичних, літературних, хореографічних або подібних творів, творів нематеріальної культурної спадщини чи інших художніх образів;

вилучення бази даних – постійне або тимчасове перенесення всього вмісту бази даних або значної її частини на інший носій в будь-який спосіб і в будь-якій формі;

вироблення відеограми – відеозапис, видозміна (монтаж) відеозапису, упорядкування і видозміна відеозаписів зі звуковим супроводом або без нього;

вироблення фонограми – звукозапис, видозміна (монтаж) звукозапису, упорядкування і видозміна звукозаписів;

виробник відеограми – фізична та/або юридична особа, яка бере на себе ініціативу та несе відповідальність за вироблення відеограми;

виробник фонограми – фізична та/або юридична особа, яка бере на себе ініціативу і несе відповідальність за вироблення фонограми;

відеограма – вироблений (кінцевий) відеозапис виконання або інших рухомих чи нерухомих зображень (зі звуковим супроводом або без нього), крім відеозапису, що використовується у складі аудіовізуального твору;

відтворення – пряме чи опосередковане виготовлення однієї або більше копій об'єкта авторського права та/або суміжних прав (або його частини) будь-яким способом та у будь-якій формі, в тому числі для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер;

власник веб-сайту – особа, яка є володільцем облікового запису, що використовується для розміщення веб сторінки на веб-сайті, та яка управляє та/або розміщує цифровий контент в межах такої веб-сторінки. Власник веб сторінки, навіть якщо володіє обліковим записом, що дозволяє йому самостійно, незалежно від власника веб-сайту, розміщувати інформацію на веб сторінці та управляти нею, не вважається власником веб-сайту;

власник веб-сторінки – особа, яка є володільцем облікового запису, що використовується для розміщення веб сторінки на веб-сайті, та яка управляє та/або розміщує цифровий контент в межах такої веб сторінки. Власник веб сторінки, навіть якщо володіє обліковим записом, що дозволяє йому самостійно, незалежно від власника веб-сайту, розміщувати інформацію на веб сторінці та управляти нею, не вважається власником веб-сайту;

гіперпосилання – формалізований відповідно до стандартів мережі Інтернет запис адреси веб-сайту або його частини (веб-сторінки, даних). У разі якщо гіперпосилання адресує до частини веб-сайту (веб-сторінки), то, крім домену та/або числової адреси за Інтернет-протоколом, воно може містити додаткові записи про каталоги або виклики і умови доступу до веб-сторінки,

що може бути відтворена або збережена на пристроях, які можуть зчитувати та відтворювати електронну (цифрову) інформацію з використанням мережі Інтернет;

державна система правової охорони авторського права і суміжних прав – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, Національний орган інтелектуальної власності та інші державні підприємства, установи, організації, що виконують функції, пов'язані зі сферою охорони авторського права і суміжних прав;

доведення до загального відома – поширення об'єктів авторського права та/або суміжних прав шляхом (способами), відповідно, публічного виконання, публічного демонстрування, публічного показу, публічного сповіщення, інтерактивного надання доступу, кабельної ретрансляції та публічного демонстрування;

законний користувач бази даних – особа, яка правомірно володіє копією бази даних, виготовленою правомірно;

законний користувач комп'ютерної програми – особа, яка правомірно володіє примірником комп'ютерної програми, виготовленим правомірно;

запис – результат фіксування в об'єктивній (матеріальній або електронній (цифровій) тощо) формі за допомогою технічних пристроїв звуків чи відображень звуків (звукозапис) або зображень (відеозапис), або зображень зі звуком (відеозвукозапис), що дозволяє здійснювати за допомогою відповідних пристроїв їх сприйняття, відтворення, передавання тощо;

ім'я автора – сукупність слів чи знаків, що ідентифікують автора: прізвище та ім'я автора; прізвище, ім'я та по батькові автора; ініціали автора; псевдонім автора; прийнятий автором знак (сукупність знаків) тощо;

ім'я виконавця – сукупність слів чи знаків, що ідентифікують виконавця: прізвище та ім'я виконавця; прізвище, ім'я та по батькові виконавця; ініціали виконавця; псевдонім виконавця; прийнятий виконавцем знак (сукупність знаків) тощо;

інтерактивне надання доступу – поширення об'єкта авторського права та/або суміжних прав для публіки з використанням кабелю чи без нього, в тому числі в мережі Інтернет або інших інтерактивних мережах, зокрема, розміщення на одному сайті контенту іншого сайту (фреймінг), таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до даного об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально. Не вважається інтерактивним наданням доступу розміщення на одному сайті гіперпосилання на інший сайт, на якому розміщено об'єкт авторського права або суміжних прав;

інформація про управління правами – інформація, в тому числі в електронній (цифровій) формі, що ідентифікує об'єкт авторського права або суміжних прав і автора чи іншу особу, яка має на цей об'єкт авторське право та/або суміжні права, або інформація про умови використання об'єкта авторського права та/або суміжних прав, або будь-які цифри чи коди, у яких представлена така інформація, коли будь-який із цих елементів інформації прикладений до копії об'єкта авторського права та/або суміжних прав або

вміщений у нього чи з'являється у зв'язку з його повідомленням до загального відома;

камкординг – фіксування аудіовізуального твору під час публічного демонстрування аудіовізуального твору в кінотеатрах, інших кінотовидовищних закладах особами, які перебувають у тому самому приміщенні, де відбувається таке публічне демонстрування, для будь-яких цілей без дозволу суб'єктів авторського права або суміжних прав, чиї об'єкти складають аудіовізуальний твір;

кардшейрінг – забезпечення у будь-якій формі та в будь-який спосіб доступу до програми організації мовлення, доступ до якої обмежено суб'єктом авторського права або суміжних прав застосуванням технологічних засобів захисту (абонентська карта, код тощо) або в інший спосіб, в обхід таких форм захисту, в результаті чого зазначена програма може бути сприйнята публікою;

карикатура – твір образотворчого мистецтва комічного, сатиричного характеру, спрямований на висміювання певних осіб чи подій, який може бути творчою правомірною переробкою іншого оприлюдненого твору чи його частини, в тому числі персонажу твору;

комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату, зокрема, операційна система, прикладна програма, виражені у вихідному або об'єктному кодах. До комп'ютерів належать, зокрема, настільні комп'ютери, ноутбуки, смартфони, ігрові приставки, смарт-телевізори, тощо;

копія твору у доступному форматі для осіб з обмеженнями сприймати друковану інформацію з причин інвалідності – копія твору в альтернативному вигляді або формі, яка забезпечує для осіб з обмеженнями сприймати друковану інформацію з причин інвалідності доступ до твору, в тому числі дозволяє йому мати такий самий реальний і зручний доступ, як і особі без відповідних обмежень сприймати друковану інформацію з причин інвалідності. Копія в доступному форматі використовується виключно особами з обмеженнями сприймати друковану інформацію з причин інвалідності, і вона повинна забезпечувати цілісність оригінального твору з належним урахуванням змін, необхідних для того, щоб зробити твір доступним в альтернативному форматі, і потреби осіб з обмеженнями сприймати друковану інформацію з причин інвалідності щодо доступності;

музичний кліп – змістовно завершений аудіовізуальний твір, звуковий ряд якого складається виключно з музичного твору, тривалість якого є співмірною з тривалістю такого аудіовізуального твору;

Національний орган інтелектуальної власності (НОІВ) – державна організація, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, що здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, визначені цим Законом, іншими законами у сфері інтелектуальної власності, актами Кабінету Міністрів України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у

сфері інтелектуальної власності, та статутом, і має право представляти Україну в міжнародних та регіональних організаціях;

нематеріальна культурна спадщина – традиційна народна творчість невизначеного кола фізичних осіб певного територіального регіону, що складається з притаманних цьому регіону усних традицій, матеріальної культури, обрядів, пісень, танців тощо і передається від одного покоління цих осіб до наступного;

обліковий запис – формалізований згідно зі стандартами мережі Інтернет запис на комп'ютерному обладнанні (комп'ютерах, серверах), підключеному до мережі Інтернет, що ідентифікує користувача (наприклад, власника веб-сайту) на такому обладнанні, включає в себе дані про доступ до частини каталогів і програмного забезпечення комп'ютерного обладнання, а також визначає права такого доступу, що надають можливість володільцю облікового запису додавати, видаляти, змінювати цифровий контент і дані веб-сайту, надавати доступ до веб-сайту або його частин, окремих даних іншим особам, припиняти функціонування такого веб-сайту або його частини в межах облікового запису;

оприлюднення (розкриття публіці) – будь-яка дія, що вперше робить твір доступним для необмеженого кола осіб;

опублікування твору, фонограми, відеограми – випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права та/або суміжних прав виготовлених поліграфічними, електронними чи іншими способами примірників твору, фонограми, відеограми у кількості, здатний задовольнити, з урахуванням характеру твору, фонограми чи відеограми, розумні потреби публіки, шляхом їх продажу, здавання в найм чи позичку, надання доступу до них через електронні системи інформації таким чином, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця і у будь-який час за власним вибором або передачі права власності на них чи володіння ними іншими способами. Опублікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми у сховищі (депозитарії) з відкритим доступом та можливістю одержання в ньому примірника (копії) твору, фонограми, відеограми;

організація мовлення – телерадіоорганізація, що здійснює публічне сповіщення радіо- чи телевізійних програм організацій мовлення (як власного виробництва, так й виробництва інших організацій) шляхом поширення в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гамма-променів тощо) у будь-якому частотному діапазоні, в тому числі й з використанням супутників, або шляхом поширення на віддаль сигналу за допомогою кабелю;

оригінал твору мистецтва – оригінал або копія такого твору, що виготовлена в обмеженій кількості самим автором чи під його керівництвом і пронумерована, підписана або іншим чином ним засвідчена;

оригінальність твору – ознака (критерій), що характеризує твір як результат власної інтелектуальної творчої діяльності автора та відображає творчі рішення, прийняті автором під час створення;

особа – фізична особа або юридична особа;

особа з обмеженими можливостями сприймати друковану інформацію – фізична особа, яка має вади зору або зорового сприйняття, або порушення здатності до читання, зорова функція або здатність до читання якої не може бути відновлена повністю так, щоб читати друковані твори нарівні з особами без таких порушень, а також інша особа, яка через фізичні порушення чи психічні розлади, не може тримати в руках книгу чи користуватися книгою або фокусувати погляд чи рухати очима в тій мірі, в якій це необхідно для читання;

пародія – твір, виконання, що створюється з метою висміювання певних подій або осіб, у тому числі й у результаті переробки іншого оприлюдненого твору, виконання або його (їх) частини, що за своїм змістом має комічний, сатиричний характер та викликає асоціації з таким твором (виконанням).

піратський примірник твору, фонограми, відеограми – примірник відповідно твору, фонограми, відеограми, відтворений та/або розповсюджений з порушенням авторського права та/або суміжних прав;

плагіат – опублікування твору, записаного виконання або їх частин під іменем або псевдонімом особи, яка не є автором цього твору чи виконавцем цього виконання або їх частин;

повторне використання бази даних – будь-яке надання невизначеному колу осіб повного вмісту бази даних або значної її частини;

попурі – складений твір, який є результатом творчого підбору та розташування коротких уривків інших правомірно оприлюднених музичних чи аудіовізуальних творів без завдання шкоди їх охороні, внаслідок чого виникає цілісний об'єкт, частини якого об'єднані творчим задумом автора цього твору;

постачальник послуг хостингу – особа, яка надає власникам веб-сайтів послуги та/або ресурси для розміщення веб-сайтів або їх частин у мережі Інтернет та із забезпечення доступу до них через мережу Інтернет. Власник веб-сайту, який розміщує свій веб-сайт або його частину в мережі Інтернет на власних ресурсах та/або самостійно забезпечує доступ до нього з використанням мережі Інтернет, який надає можливість іншим особам розміщувати цифровий контент на його веб-сайті, є постачальником послуг хостингу;

похідний твір – твір, що є результатом творчої переробки іншого твору без завдання шкоди його охороні (анотація, адаптація, аранжування, кавер-версія, обробка нематеріальної культурної спадщини тощо) чи його творчим перекладом на іншу мову. До похідних творів не належать аудіовізуальні твори, одержані шляхом озвучення (в тому числі дублювання), субтитрування іншими мовами інших аудіовізуальних творів;

приватне копіювання – відтворення в особистих цілях або для членів сім'ї цієї особи або близьких знайомих цієї сім'ї без наявності прямої або опосередкованої комерційної мети творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах;

примірник – оригінал або копія твору, фонограми, відеограми, записаного виконання в будь-якій об'єктивній формі;

програма організації мовлення – змістовна сукупність зображень, звуків або зображень і звуків, що поширюються для сприйняття публікою організацією мовлення (телерадіоорганізацією);

продюсер аудіовізуального твору – особа, яка організовує створення, виробництво і опублікування аудіовізуального твору;

псевдонім – вигадане ім'я, що застосовується як сукупність слів чи знаків, символів, обране автором (співавторами) чи виконавцем (співвиконавцями) для позначення себе відповідно як автора (співавторів) або як виконавця (співвиконавців);

публічне виконання – подання творів, виконань, фонограм, передач організацій мовлення шляхом декламації, гри, співу, танцю та іншим способом як безпосередньо (у живому виконанні), так і за допомогою будь-яких пристроїв і процесів (за винятком передачі в ефір чи по кабелях) у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час;

публічне демонстрування – публічне одноразове чи багаторазове представлення публіці у приміщенні, в якому можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, аудіовізуального твору чи зафіксованого у відеограмі виконання або будь-яких рухомих зображень;

публічне сповіщення – поширення в ефір для сприйняття публікою бездротовими засобами або за допомогою кабельної мережі, або супутника тощо об'єктів авторського права та/або суміжних прав;

публічний показ – будь-яка демонстрація оригіналу або примірника твору, виконання, фонограми, відеограми, передачі організації мовлення безпосередньо або на екрані за допомогою плівки, слайда, телевізійного кадру тощо (за винятком передачі в ефір чи по кабелях) або за допомогою інших пристроїв чи процесів у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї чи близьких знайомих цієї сім'ї особи, яка здійснює показ, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час (публічний показ аудіовізуального твору чи відеограми означає також демонстрацію окремих кадрів аудіовізуального твору чи відеограми без дотримання їх послідовності);

репрографічне відтворення (репродукування) – факсимільне відтворення у будь-якому розмірі (у тому числі збільшеному чи зменшеному) оригіналу або іншого примірника письмового, фотографічного, графічного твору, картини, малюнку тощо шляхом фотокопіювання, ксерокопіювання або іншими подібними способами. Репрографічне відтворення не включає запис твору в електронній (цифровій), оптичній чи іншій формі, яку зчитує комп'ютер, або у процесі видавничої діяльності;

ретрансляція – прийом і одночасна передача (повторне публічне сповіщення) незалежно від використаних технічних засобів повних і незмінних передач (програм) організацій мовлення або їх істотних частин, у тому числі творів, виконань, фонограм, відеограм, зокрема таких, що містяться

в таких передачах (програмах) організацій мовлення, за умови що початкова трансляція такої передачі (програми) здійснена організацією мовлення, яка не підпадає під юрисдикцію України відповідно до закону або міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;

розповсюдження – будь-яка дія, за допомогою якої оригінали або інші примірники (копії) об'єктів авторського права та/або суміжних прав безпосередньо чи

опосередковано пропонуються публіці способом першого продажу чи іншого першого відчуження примірників об'єкта авторського права та/або суміжних прав;

сирітський твір – оприлюднені в межах України літературний, аудіовізуальний, фотографічний, образотворчий та інший твір, фонограма, відеограма (у тому числі, що входить до складу аудіовізуального твору або іншої фонограми, відеограми), записане виконання, щодо яких жоден з суб'єктів майнових прав на відповідний об'єкт за результатами вжитих заходів не ідентифікований та, в разі ідентифікації (включаючи анонімів або псевдонімом), не віднайдений;

службове виконання – виконання, здійснене працівником у зв'язку із виконанням ним обов'язків за трудовим договором;

службовий твір – твір, створений працівником у зв'язку з виконанням ним обов'язків за трудовим договором;

суспільне надбання – твори і об'єкти суміжних прав, строк чинності майнових прав на які закінчився, або які передані в суспільне надбання на підставі волевиявлення суб'єкта авторського права та/або суміжних прав;

твір – результат творчої діяльності автора (співавторів) у сфері науки, літератури і мистецтва, виражений в об'єктивній формі;

твір архітектури – твір у галузі спорудження будівель, містобудування, садово-паркового мистецтва ландшафтних утворень у формі креслення, ескізів, моделей, збудованих будівель чи споруд, планів населених тощо;

твір мистецтва – твір образотворчого мистецтва, ужиткового мистецтва, такого як картина, колаж, живопис, малюнок, гравюра, естамп, літографія, скульптура, килимовий, керамічний виріб, ювелірний виріб, виріб зі скла та фотографічний твір;

твір образотворчого мистецтва – скульптура, картина, малюнок, гравюра, літографія, твір художнього дизайну (у тому числі сценічного дизайну, дизайн шрифту) тощо;

твір ужиткового мистецтва – твір образотворчого мистецтва, втілений або перенесений на предмет користування з ужитковою метою, створений ручним або промисловим способом, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, художні ковани вироби, ювелірні вироби тощо;

технологічні засоби захисту – будь-яка технологія, програмне забезпечення, обладнання або компонент, які у своєму нормальному функціонуванні призначаються для запобігання або протидії діям по

відношенню до об'єктів, використання яких не дозволене суб'єктом авторського права або суміжних прав, або суб'єктом прав *sui generis*;

Установа – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

фонограма – вироблений (кінцевий) звукозапис виконання або інших звуків, або відображень звуків, крім звукозапису, що використовується у складі аудіовізуального твору;

фотографічний твір – твір, статично відображений (зафіксований) із застосуванням аналогових, цифрових фотографічних технологій на матеріальному носії чи в електронній (цифровій) формі або із застосуванням лазерних технологій у вигляді об'ємного тримірного зображення;

цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні;

цифровий контент – будь-які відомості чи дані в електронній (цифровій) формі, що містять у собі об'єкти авторського права та/або суміжних прав і можуть зберігатися та/або поширюватися у вигляді одного або декількох файлів (частин файлів), записів у базі даних на зберігаючих пристроях комп'ютерів, серверів тощо у мережі Інтернет.

Стаття 2. Правове регулювання відносин у сфері авторського права і суміжних прав

Законодавство України про авторське право і суміжні права базується на Конституції України і складається з Цивільного кодексу України, цього Закону, законів України «Про кінематографію», «Про телебачення і радіомовлення», «Про видавничу справу», «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування», «Про архітектурну діяльність», «Про культуру», «Про театри і театральну справу», «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав», інших законів, а також прийнятих на їх основі підзаконних нормативно-правових актів, пов'язаних зі сферою охорони авторського права і суміжних прав.

2. Чинні міжнародні договори у сфері авторського права та/або суміжних прав, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України про авторське право і суміжні права.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на регулювання відносин, пов'язаних з використанням:

1) творів і об'єктів суміжних прав, незалежно від місця їх оприлюднення (або якщо зазначені об'єкти не оприлюднені, але знаходяться в об'єктивній

формі на території України), суб'єктами авторського права та/або суміжних прав щодо яких є фізичні особи, які є громадянами України або не є громадянами України, але мають постійне місце проживання на території України, або юридичні особи, які мають місцезнаходження на території України;

2) творів і об'єктів суміжних прав, що оприлюднені на території України або оприлюднені за межами України, але після цього протягом 30 днів опубліковані на території України;

3) програм організацій мовлення, що мають місцезнаходження на території України і поширення яких здійснюється за допомогою передавачів, розташованих на території України;

4) творів архітектури і образотворчого мистецтва, оригінали яких знаходяться на території України;

5) творів і об'єктів суміжних прав, які охороняються відповідно до міжнародних договорів України.

2. Положення цього Закону спрямовано на охорону та захист особистих немайнових прав і майнових прав:

1) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 5 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині другій статті 36 цього Закону, які є громадянами України або не є громадянами України, але мають постійне місце проживання на території України (для юридичних осіб – місцезнаходження на території України), незалежно від того, на якій території було оприлюднено їх твори чи об'єкти суміжних прав;

2) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 5 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині другій статті 36 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання (для юридичних осіб – їх місцезнаходження), твори чи об'єкти суміжних прав яких оприлюднено на території України або не оприлюднено, але які знаходяться в об'єктивній формі на території України;

3) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 5 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині другій статті 36 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання, твори чи об'єкти суміжних прав яких оприлюднено в іншій країні та протягом 30 днів після цього опубліковано на території України;

4) інших осіб, авторське право та/або суміжні права яких охороняються відповідно до міжнародних договорів України.

3. Суб'єктам авторського права та/або суміжних прав, незалежно від їх громадянства, твори чи об'єкти суміжних прав яких оприлюднено на території іншої держави або не оприлюднено, але які знаходяться в об'єктивній формі на території іншої держави, правова охорона надається відповідно до міжнародних договорів України.

4. Іноземці та особи без громадянства, відповідно до міжнародних договорів чи на основі принципу взаємності, мають однакові з громадянами України права, передбачені цим Законом.

Стаття 4. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Повноваження Національного органу інтелектуальної власності у сфері охорони авторського права та/або суміжних прав

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, здійснює свої повноваження у межах, що передбачені законом, і виконує такі функції:

1) аналізує стан застосування і дотримання національного законодавства і міжнародних договорів у сфері авторського права та/або суміжних прав;

2) здійснює контроль за виконанням цього Закону;

3) розробляє рекомендації щодо розміру винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав; вносить пропозиції щодо розміру відрахувань у передбачених законом випадках;

4) здійснює розробку законодавства у сфері авторського права та/або суміжних прав;

5) представляє інтереси України з питань охорони авторського права та/або суміжних прав у міжнародних організаціях відповідно до чинного законодавства;

6) здійснює інші повноваження відповідно до закону.

Фінансування діяльності Установи провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України.

2. Функції НОІВ виконує юридична особа публічного права (державна організація), утворена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та визначена Кабінетом Міністрів України.

3. До владних повноважень, делегованих НОІВ, належить:

приймання і розгляд заявок на державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва, а також на реєстрацію договорів, що стосуються прав авторів на твори, здійснення їх реєстрації;

видача свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір;

здійснення публікацій в офіційному бюлетені з питань охорони авторського права і суміжних прав;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представлення інтересів України з питань охорони авторського права та суміжних прав у Всесвітній організації інтелектуальної власності та інших міжнародних організаціях відповідно до законодавства;

інформування та надання роз'яснень щодо реалізації державної політики у сфері охорони авторського права та суміжних прав.

4. НОІВ також здійснює:

інформаційну та видавничу діяльність у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

надання методичної допомоги організаціям колективного управління та моніторинг їх діяльності;

узагальнення національної та міжнародної практики застосування законодавства у сфері охорони авторського права та суміжних прав, розроблення пропозицій щодо удосконалення законодавства у зазначеній сфері та подання таких пропозицій до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

організацію та виконання робіт щодо підготовки з перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів державної системи правової охорони інтелектуальної власності;

інші функції та повноваження, передбачені цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами України, статутом.

НОІВ має право отримувати безоплатно від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування необхідні для виконання покладених на нього повноважень і функцій інформацію, документи та матеріали.

5. НОІВ діє на підставі цього Закону, інших законів, актів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статуту, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

6.3 метою забезпечення виконання НОІВ делегованих владних повноважень керівник НОІВ уповноважений на підписання документів правовстановлюючого характеру.

7. Для підготовки рекомендацій з питань, що належать до компетенції НОІВ, орган проводить наукові дослідження, залучає експертів та консультантів.

8. НОІВ очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Керівником НОІВ може бути громадянин України, який проживає в Україні останні п'ять років, вільно володіє державною мовою, володіє однією з офіційних мов Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), має повну вищу юридичну освіту та/або освіту у сфері інтелектуальної власності, стаж роботи у сфері інтелектуальної власності не менш як 10 років та досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років.

Керівником НОІВ не може бути особа, яка відповідно до рішення суду позбавлена права здійснювати діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади, а також піддавалася адміністративному стягненню за корупційне чи пов'язане з корупцією правопорушення протягом трьох років із дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

Керівник НОІВ призначається на посаду за результатами відкритого конкурсу, який проводиться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної

власності, відповідно до встановленого порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Керівник НОІВ має одного першого заступника та двох заступників, які призначаються на посаду центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, за поданням керівника НОІВ.

9. Наглядова рада є наглядовим органом НОІВ та формується у складі:
двох представників Верховної Ради України;
двох представників центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

одного представника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах науки і освіти;

одного представника громадських організацій представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

одного представника Національної академії наук України.

До складу наглядової ради можуть входити два представники міжнародних та/або регіональних організацій у сфері інтелектуальної власності з правом дорадчого голосу.

Персональний склад наглядової ради затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Члени наглядової ради виконують свої обов'язки на громадських засадах.

Голова наглядової ради та його заступники обираються членами наглядової ради з їх числа. Головою наглядової ради не може бути представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

До повноважень наглядової ради належить здійснення нагляду за фінансово-господарською діяльністю НОІВ, виконанням кошторису, використанням коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Наглядова рада має право:

запитувати у НОІВ будь-яку інформацію, крім інформації з обмеженим доступом, та отримувати таку інформацію;

заслуховувати звіти керівника НОІВ про стан виконання НОІВ його повноважень, про здійснення фінансово-господарської діяльності, виконання кошторису, використання коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також плани діяльності НОІВ;

надавати НОІВ рекомендації, обов'язкові для розгляду;

повідомляти центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, про виявлені порушення.

Строк повноважень членів наглядової ради, крім голови, становить два роки і може бути подовжений не більш як на один строк. У разі закінчення строку повноважень члена наглядової ради НОІВ відповідний орган чи організація, що його делегували, у місячний строк делегує до складу наглядової ради нового представника або приймає рішення про подовження строку повноважень члена наглядової ради.

Повноваження члена наглядової ради можуть бути достроково припинені за поданням органу, що його делегував. Повноваження члена наглядової ради також припиняються за ініціативою наглядової ради у разі:

- подання заяви про припинення повноважень за власним бажанням;
- неможливості виконання покладених на нього обов'язків, у тому числі за станом здоров'я;
- припинення відносин з органом, що його делегував;
- набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;
- смерті або на підставі рішення суду про визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення померлим;
- застосування адміністративного стягнення за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення.

Орган, що делегував члена наглядової ради, повноваження якого припинено достроково, зобов'язаний делегувати до складу наглядової ради нового представника у місячний строк з дня дострокового припинення повноважень попереднього представника.

Наглядова рада діє відповідно до цього Закону та положення про наглядову раду, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Формою роботи Наглядової ради є засідання, за результатами проведення якого складається протокол, копія якого надсилається до НОІВ та до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Засідання Наглядової ради вважається правомочним, якщо на ньому присутня проста більшість її членів.

Розміщення та організаційно-матеріальне забезпечення наглядової ради здійснюються НОІВ.

10. НОІВ щороку публікує на своєму офіційному веб-сайті фінансову звітність, зокрема річну фінансову звітність, аудиторські висновки щодо річної фінансової звітності, звіт про свою діяльність, у тому числі про виконання кошторису, та кошторис на наступний рік.

Фінансова або консолідована фінансова звітність НОІВ підлягає аудиту, що проводиться за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

11. НОІВ не може мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності. Фінансування діяльності НОІВ здійснюється за рахунок надходжень від

справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

НОІВ здійснює закупівлі товарів, робіт і послуг у порядку та з використанням процедур, встановлених Законом України «Про публічні закупівлі».

12. На документах, що приймає або затверджує відповідно до цього Закону НОІВ, може бути використано кваліфікований електронний підпис. Подання документів в електронній формі до НОІВ та видача ним документів в електронній формі здійснюються відповідно до законодавства у сфері електронних документів та електронного документообігу, електронних довірчих послуг, цього Закону та правил, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності.

Розділ II АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Стаття 5. Зміст і суб'єкти авторського права

1. Авторське право становлять особисті немайнові права автора та/або майнові права на твір.

2. Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Суб'єктами майнових авторських прав можуть бути також інші особи, які набули таких прав за договором або з інших підстав, передбачених законом (спадкоємці, роботодавець, тощо).

Стаття 6. Об'єкти авторського права

1. Об'єктами авторського права є твори у сфері літератури, мистецтва, науки, такі як:

1) літературні твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо) у письмовій, електронній (цифровій) чи іншій формі;

2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;

3) музичні твори з текстом і без тексту;

4) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, музично-світлові шоу, циркові вистави, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;

5) театральні постановки, сценічні переробки творів, зазначених у пункті 1 цієї частини, і обробки нематеріальної культурної спадщини, придатні для сценічного показу;

6) аудіовізуальні твори;

7) тексти перекладів для озвучення (в тому числі дублювання), субтитрування аудіовізуальних творів іншими мовами;

8) твори образотворчого мистецтва;

9) фотографічні твори;

10) твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, художня ковка, ювелірні вироби тощо;

11) твори архітектури, твори містобудування;

12) твори дизайну;

13) складні твори, що є результатом творчої діяльності, крім складеного твору з включення (зокрема, синхронізації) твору до іншого твору;

14) похідні твори;

15) збірки творів, збірки обробок нематеріальної культурної спадщини, енциклопедії та антології, збірки звичайних даних, інші складені твори за умови, що вони є результатом творчої діяльності за добором або упорядкуванням змісту;

16) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, будівництва та інших сфер діяльності;

17) комп'ютерні програми;

18) бази даних (компіляції даних);

19) інші твори.

Стаття 7. Охорона об'єктів авторського права

1. Охорона поширюється тільки на форму вираження об'єктів авторського права. Охороні підлягають всі твори, як оприлюднені, так і неоприлюднені, як завершені, так і незавершені, незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, а також способу їх вираження.

2. Частина твору, яка може використовуватися самостійно, а також оригінальна назва твору, оригінальний персонаж твору, оригінальне ім'я персонажу твору, визнаються об'єктами авторського права і охороняються відповідно до цього Закону.

3. Охорона не поширюється на технології вираження твору, на ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони у творі виражені, описані, пояснені, проілюстровані.

Стаття 8. Об'єкти, що не охороняються авторським правом

1. Об'єктами авторського права не визнаються:

1) повідомлення про новини або інші факти, що мають характер звичайної прес-інформації;

2) нематеріальна культурна спадщина;

3) акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування, офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного і судового характеру (закони, укази, постанови, рішення, державні стандарти тощо), а також їх офіційні переклади та їх проекти;

4) державні символи, державні нагороди; емблеми, символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань України, затверджені органами державної влади; символіка

територіальних громад України, затверджена відповідними органами місцевого самоврядування;

5) грошові знаки;

6) розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право *sui generis* (право особливого роду);

7) абрєвіатури;

8) фотографії, що не мають ознак оригінальності (не є фотографічними творами).

2. Проекти офіційних символів і знаків, зазначених у пунктах 4 і 5 частини першої цієї статті, до їх офіційного затвердження, розглядаються як твори образотворчого мистецтва, права на які охороняються відповідно до цього Закону.

3. Нематеріальна культурна спадщина охороняється правом особливого роду (*sui generis*), яке належить українському та іншим корінним народам України.

За використання в комерційних цілях нематеріальної культурної спадщини особами, що не є носіями її відповідних елементів або майстрами народного мистецтва чи народних художніх промислів, можуть встановлюватися спеціальні відрахування, спрямовані на сприяння збереженню і популяризації традиційної української культури, які сплачуються до державної установи, що виконує спеціальні функції щодо сприяння національно-культурному розвитку України, в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

4. Бази даних, що не є оригінальними, охороняються правом особливого роду (*sui generis*) відповідно до частин четвертої-шостої статті 21 цього Закону.

5. Неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами), охороняються правом особливого роду (*sui generis*) відповідно до статті 35 цього Закону.

Стаття 9. Виникнення і здійснення авторського права. Презумпція авторства

1. Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення.

Твір вважається створеним з моменту первинного надання йому будь-якої об'єктивної форми (письмової, речової, електронної (цифрової) тощо).

2. За відсутності доказів іншого, автором твору вважається фізична особа, ім'я якої зазначено у оригіналі або копії твору, як автора (презумпція авторства).

3. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація авторського права чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.

Суб'єкт авторського права для повідомлення про свої майнові права може використовувати знак охорони авторського права, що складається з

латинської літери «с», обведеної колом – ©, поряд з яким зазначаються ім'я (найменування) суб'єкта майнових прав на твір, рік першого опублікування твору.

4. Якщо твір опубліковано анонімно чи під псевдонімом (за винятком випадку, коли псевдонім однозначно ідентифікує автора), видавець твору (його ім'я чи назва (найменування) мають бути зазначені у примірниках твору) вважається представником автора і має право здійснювати майнові права автора до моменту, поки автор такого твору не заявить про своє авторство.

5. Суб'єкт авторського права для засвідчення належних йому особистих немайнових прав та/або майнових прав на твір (оприлюднений чи неоприлюднений), факту і дати його опублікування, набуття майнових прав на твір на підставі договору або закону, в будь-який час може зареєструвати своє авторське право на твір у відповідних державних реєстрах.

Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, здійснюється НОІВ відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку. НОІВ складає і періодично видає каталоги всіх державних реєстрацій.

За підготовку НОІВ до державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, сплачуються збори, розміри яких визначаються Кабінетом Міністрів України. Зазначені збори зараховуються до бюджетів у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України.

Про реєстрацію авторського права на твір НОІВ видається свідоцтво. За видачу свідоцтва сплачується державне мито, кошти від сплати якого зараховуються до бюджету у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України. Розмір і порядок сплати державного мита за видачу свідоцтва визначаються законодавством.

6. Особа, яка володіє матеріальним об'єктом, в якому втілено (виражено) твір, не має права перешкоджати особі, якій належать майнові права на твір, у державній реєстрації авторського права.

Стаття 10. Авторське право і право власності на матеріальний, електронний (цифровий) об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) твір

1. Авторське право і право власності на матеріальний, електронний (цифровий) об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) твір, не залежать одне від одного. Відчуження матеріального, електронного (цифрового) об'єкта, в якому втілено (зафіксовано) твір, не означає передання (відчуження) майнових прав на твір і навпаки.

2. Власникові матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва чи архітектури, не дозволяється руйнувати цей об'єкт без попереднього пропонування його авторові твору за ціну, що не перевищує вартості матеріалів, витрачених на його створення. Якщо збереження об'єкта, в якому втілено оригінал твору, є неможливим, власник матеріального об'єкта, в якому виражено оригінал твору, повинен дозволити

авторові зробити копію твору у відповідній формі, зокрема якщо це стосується об'єктів архітектури – фотографії, відеозйомці твору.

3. Автор має право вимагати від власника матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва, доступу до свого твору з метою його відтворення (фотографування, виготовлення примірників твору, переробок тощо) за умови, що це не порушує законні права та інтереси власника цього об'єкта.

4. Власник матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва, не має права відмовити автору в доступі до твору без достатніх підстав. При цьому власник матеріального об'єкта не зобов'язаний здійснювати його доставку авторові.

Стаття 11. Особисті немайнові права автора

1. Особистими немайновими правами автора є:

1) право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора у оригіналі і примірниках твору і за будь-якого використання твору, якщо це практично можливо;

2) право забороняти під час будь-якого використання твору згадування свого імені, якщо автор твору бажає залишитись анонімом;

3) право обирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора у примірниках твору і за будь-якого використання твору;

4) право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, а також будь-якому іншому посяганню на твір, яке завдає або може завдати шкоду честі і репутації автора;

5) право надати назву твору або залишити його без назви;

6) право присвятити твір особі (особам), події або даті;

7) право на оприлюднення твору.

Особисті немайнові права належать лише автору та не можуть бути передані (відчужені) іншим особам і не переходять у спадщину.

Стаття 12. Майнові права на твір

1. Суб'єкт авторського права має виключне право на використання твору будь-яким способом (способами), що не суперечить закону, з урахуванням характеру твору.

Суб'єкт авторського права має виключне право дозволяти використання твору певним способом (способами) іншим особам.

Способами використання твору є, зокрема:

відтворення;

включення до складеного твору;

включення до іншого твору, крім складеного твору;

перше розповсюдження примірників твору;

імпорт примірників твору;

здавання в найм або в позичку примірників твору;

публічне виконання;

публічне сповіщення;
публічне демонстрування;
публічний показ;
інтерактивне надання доступу;
переклад;
переробка, адаптація, аранжування, створення «кавер-версій» та інші подібні зміни твору.

2.-Майнові права на твір, зазначені в частині першій цієї статті, може бути передано (відчужено) іншій особі на підставі закону чи договору повністю (на всі способи використання твору) або частково (на окремі способи використання твору). Особа, яка набула майнові права на твір у повному складі або частково, є суб'єктом авторського права у межах набутих прав.

Суб'єкт авторського права має право розпоряджатися майновими правами на твір в інший спосіб, що не суперечить закону.

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на твір, автор має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання твору, визначене цим Законом і Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

Право на справедливую винагороду належить лише автору, переходить лише до спадкоємців автора і не може бути передане (відчужене) іншим особам.

4. Майнові права на твір, який включено до складу іншого твору, не обмежуються у зв'язку з створенням та/або використанням такого іншого твору.

5. Якщо примірники твору законним чином введено у цивільний оборот шляхом їх першого розповсюдження в Україні, допускається подальше відчуження цих примірників без згоди суб'єкта авторського права і без сплати винагороди (вичерпання прав), за винятком оригіналів творів мистецтва, подальше відчуження яких здійснюється зі сплатою винагороди за право слідування відповідно до статей 31 і 54 цього Закону.

6. У разі, коли автор при здійсненні запису виконання надає згідно договору дозвіл виробнику фонограми, виробнику відеограми на відтворення примірників фонограми, відеограми, вважається, якщо інше не зазначено у договорі, що автор надає виробнику фонограми чи виробнику відеограми виключне повноваження на прокат примірників запису твору. При цьому, за автором зберігається право на одержання справедливої винагороди за прокат запису твору, яке здійснюється відповідно до статті 54 цього Закону.

Стаття 13. Співавторство

1. Автори, спільною творчою діяльністю яких створено твір (твір, створений у співавторстві), є співавторами.

2. Якщо твір, створений у співавторстві, становить нерозривне ціле та інше не передбачено договором або цим Законом:

1) майнові права, передбачені частиною першою статті 12 цього Закону, належать усім співавторам спільно і здійснюються за згодою між ними;

2) жоден із співавторів не має права без достатніх підстав відмовити іншим співавторам у наданні дозволу на опублікування, на переробку такого твору.

Майнові права на твір у жанрі інтерв'ю (інтерв'ю, що має творчий характер), належать особі, яка взяла це інтерв'ю, якщо інше не передбачено договором.

3. Якщо твір, створений у співавторстві, складається з частин, кожна з яких може використовуватися незалежно від інших частин твору та інше не передбачено договором або цим Законом, кожен співавтор має право здійснювати майнові права щодо створеної ним частини твору відповідно до статті 49 цього Закону, за умови, що це не завдаватиме шкоди звичайному використанню такого твору і не обмежує безпідставно законні інтереси відповідних суб'єктів авторського права;

4. У разі порушення авторського права на твір, створений у співавторстві, кожен співавтор має право звернутися із вимогою про його захист, в тому числі в судовому порядку.

5. Винагорода за використання твору, створеного у співавторстві, в тому числі справедлива винагорода, передбачена частиною 3 статті 12 цього Закону, розподіляється між співавторами у рівних частках, якщо інше не встановлено договором між ними або цим Законом.

Стаття 14. Авторське право на службовий твір

1. Особисті немайнові авторські права на службовий твір належать працівникові, творчою працею якого створено такий твір.

Роботодавець має право на зазначення його імені чи найменування поряд із іменем працівника, творчою працею якого створено службовий твір.

Працівник, який створив службовий твір, не має права без достатніх підстав відмовити роботодавцеві у згоді на внесення змін у твір, супроводженні його ілюстраціями, передмовами, післямовами, тощо.

2. Майнові права на службовий твір, передбачені частиною першою статті 12 цього Закону, належать роботодавцю, з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем.

3. Якщо майнові права на службовий твір відповідно до положень цієї статті належать роботодавцю, працівник, який створив службовий твір, має право на винагороду.

4. Роботодавець має право на завершення незавершеного службового твору, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між таким роботодавцем і працівником.

Стаття 15. Авторське право на твір, створений за замовленням

1. Особисті немайнові авторські права на твір, створений автором у зв'язку із виконанням обов'язків за договором творчого замовлення, належать автору.

Автор не має права без достатніх підстав відмовити замовнику у згоді на внесення змін у створений за замовленням твір, супроводженні його ілюстраціями, передмовами, післямовами, тощо.

2. Майнові права на твір, створений за замовленням, передбачені частиною першою статті 12 цього Закону, належать замовнику, якщо інше не передбачено договором творчого замовлення.

Стаття 16. Авторське право на аудіовізуальні твори

1. Авторами аудіовізуального твору є:

- 1) режисер-постановник;
- 2) автор (автори) сценарію та/або текстів (монологів, діалогів тощо);
- 3) автор спеціально створеного для аудіовізуального твору музичного твору з текстом або без нього;
- 4) художник-постановник;
- 5) оператор-постановник.

Одна фізична особа може здійснювати декілька видів відповідної творчої діяльності автора аудіовізуального твору.

2. Якщо інше не передбачено договором:

1) майнові права на аудіовізуальний твір, зазначені в частині першій статті 13 цього Закону, переходять від авторів до продюсера аудіовізуального твору. При цьому, за автором музичного твору, спеціально створеного для аудіовізуального твору, зберігаються майнові права на публічне виконання, публічне сповіщення такого музичного твору окремо від аудіовізуального твору;

2) автори аудіовізуального твору і суб'єкти майнових прав на інші твори, які з дозволу зазначених суб'єктів перероблено та/або включено до складу цього аудіовізуального твору, не мають права забороняти відтворення, розповсюдження, інтерактивне надання доступу, публічне демонстрування, публічне сповіщення цього аудіовізуального твору, прокату примірників цього аудіовізуального твору, а також субтитрування і озвучення (в тому числі дублювання) цього аудіовізуального твору;

3) автори, не передбачені частиною першою цієї статті, твори яких увійшли як складова частина до аудіовізуального твору (як тих, що існували раніше, так і створених у процесі роботи над аудіовізуальним твором), зберігають авторське право кожний на свій твір і можуть самостійно використовувати його у межах, не пов'язаних з цим аудіовізуальним твором, з урахуванням пункту 2 цієї частини.

3. Право авторів аудіовізуального твору на справедливую винагороду, передбачене пунктом 2 частини першої статті 12 цього Закону, здійснюється згідно закону.

Стаття 17. Авторське право на похідні твори

1. Перекладачам, авторам інших похідних творів належить авторське право на здійснений ними, відповідно, переклад, адаптацію, аранжування або іншу переробку твору.

Перекладачі, автори інших похідних творів здійснюють свої права за умови дотримання ними прав суб'єкта авторського права на твір, що зазнав переробки.

2. Авторське право перекладачів та/або авторів інших похідних творів не перешкоджає іншим авторам здійснювати свої переклади і переробки тих самих творів за умов дотримання авторського права на твори, що перекладаються чи переробляються.

Стаття 18. Авторське право на складені твори

1. Автору збірника, зокрема енциклопедії, енциклопедичного словника, антології або іншого складеного твору (упоряднику) належить авторське право на здійснене ним упорядкування (підбір та/або розташування) творів, якщо таке упорядкування є результатом творчої діяльності.

Упорядник здійснює свої права за умови дотримання ним прав суб'єктів авторського права щодо кожного з творів, включеного до складеного твору.

2. Упоряднику енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних та інших збірників, газет, журналів та інших періодичних видань належать майнові права на використання таких видань у цілому. Упорядник має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я (найменування) або вимагати такого зазначення.

3. Авторське право упорядника складеного твору не перешкоджає іншим особам здійснювати самостійне упорядкування тих самих творів для створення інших складених творів.

4. Суб'єкти авторського права, твори яких включено до складеного твору, зберігають власні майнові права на такі твори щодо їх окремого використання від складеного твору, якщо інше не передбачено договором з упорядником складеного твору.

Стаття 19. Авторське право на твір, включений до іншого твору

1. Авторське право на твір, який включено до іншого твору, зокрема, шляхом синхронізації, здійснюються незалежно від авторського права на твір, до якого цей твір включено, якщо інше не передбачено договором або цим Законом.

2. Суб'єкти майнових прав на твір, до якого включено інший раніше створений твір, здійснюють свої права за умови дотримання ними прав суб'єктів авторського права щодо включеного твору.

Стаття 20. Авторське право на комп'ютерні програми

1. Охорона комп'ютерної програми поширюється на комп'ютерні програми, виражені у вихідному або об'єктному кодах, якщо вони є оригінальними.

2. Охорона надається формі вираження комп'ютерної програми.

Графічний інтерфейс користувача, набір виконуваних функцій, формат файлів даних, які використовуються в комп'ютерній програмі для експлуатації її функцій, не є формами вираження комп'ютерної програми.

3. Ідеї та принципи, на яких ґрунтується будь-який елемент комп'ютерної програми, зокрема ті, на яких ґрунтується її інтерфейс, логічні схеми, алгоритми та мови програмування, не охороняються авторським правом.

Стаття 21. Авторське право на бази даних (компіляції даних)

1. Бази даних (компіляції даних) охороняються авторським правом як такі, якщо вони за добором та/або упорядкуванням їх складових частин є результатом творчої діяльності.

2. Охорона баз даних не поширюється і не завдає шкоди будь-яким правам на складові частини, що увійшли до складу баз даних.

3. Охорона баз даних не поширюється на комп'ютерні програми, що використовувалися під час створення, або необхідні для функціонування баз даних.

4. Виробнику бази даних, окрім бази, яку створено для систематизації даних, що є публічною інформацією відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», якщо таким виробником було зроблено якісно та/або кількісно значний внесок в отримання, перевірку чи подання вмісту бази даних, щоб запобігти вилученню та/або повторному використанню всього вмісту бази даних чи значної її частини у якісному чи кількісному вимірі, на таку базу даних надається право особливого роду (*sui generis*).

5. Право особливого роду здійснюється незалежно від того, чи підлягає відповідна база даних охороні авторським правом чи іншими правами. Крім того, право особливого роду здійснюється незалежно від того, чи підлягає вміст відповідної бази даних охороні авторським правом чи іншими правами.

Право особливого роду може передаватися (відчужуватися) відповідно до законодавства.

6. Охорона баз даних відповідно до права особливого роду не перешкоджає правам, які існують щодо вмісту такої бази даних.

7. Право особливого роду починає діяти з дати закінчення виготовлення такої бази даних та спливає через 15 років в останній день календарного року, в якому базу даних було виготовлено.

У випадку оприлюднення бази даних до закінчення строку, визначеного абзацом першим цієї частини, строк чинності цього права спливає через 15 років, в останній день календарного року, в якому базу даних вперше було оприлюднено.

8. Будь-яка істотна зміна вмісту бази даних, у кількісному чи якісному вимірі, зокрема, будь-яка істотна зміна, що впливає з накопичення доповнень, вилучень або послідовних змін, яка дозволяє зробити висновок, що йдеться про суттєвий, визначений якісно і кількісно внесок, надає базі даних, яка є результатом таких змін, окремий строк правової охорони відповідно до частини сьомої цієї статті.

Стаття 22. Загальні випадки вільного використання творів

1. Без дозволу суб'єкта авторського прав, безоплатно і без зазначення імені автора і джерела запозичення допускається:

1) відтворення твору в зв'язку з демонструванням, налаштуванням або ремонтом обладнання, перевірка функціонування якого неможлива без використання творів, за умови що таке відтворення та його обсяг відповідають зазначеній меті;

2) відтворення і доведення до загального відома творів образотворчого, ужиткового мистецтва, архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва, які знаходяться у громадських та публічно доступних місцях (за винятком експозицій виставок і музеїв);

3) відтворення твору у вигляді макету, креслення чи плану будинку з метою реконструкції цього будинку, за умови що таке відтворення та його обсяг відповідають зазначеній меті;

4) відтворення творів для судового, адміністративного, кримінального провадження, нормотворчої діяльності органів законодавчої, виконавчої влади та місцевого самоврядування, вчинення нотаріальних дій, забезпечення громадської безпеки в обсязі, виправданому цією метою;

5) публічне виконання музичних творів під час офіційних церемоній, організованих органами державної влади та/або органами місцевого самоврядування, релігійних церемоній, а також похоронів в обсязі, виправданому характером таких церемоній.

2. Без дозволу суб'єктів авторського права і безоплатно, але із зазначенням імені автора і джерела запозичення, допускається:

1) використання цитат з правомірно опублікованих творів, в тому числі статей з газет і журналів у формі оглядів преси, якщо це зумовлено критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору (повідомлення), до якого цитати включаються, або з метою зробити зрозумілішими власні твердження чи з метою ілюстрації твору, з якого цитату використано в обсязі, виправданому поставленою метою;

2) відтворення, в тому числі в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів, творів образотворчого мистецтва, фотографічних творів, аудіовізуальних творів, як ілюстрацій у виданнях, програмах організацій мовлення, звукозаписах чи відеозаписах для забезпечення та реалізації освітнього процесу чи з метою наукових досліджень без комерційної мети в обсязі, виправданому поставленою метою, за умови, що:

обсяг такого використання відповідає зазначеній меті;

використання творів здійснюється суб'єктами освітньої діяльності у місцях, де цими суб'єктами здійснюється освітня діяльність, або через захищене електронне (цифрове) середовище, до якого забезпечується доступ виключно учням (студентам) та викладачам навчального закладу;

3) репрографічне відтворення творів, що здійснюється суб'єктами освітньої діяльності для навчальних занять правомірно оприлюднених статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів з ілюстраціями або без них за умови, що:

обсяг такого відтворення відповідає меті, передбаченій навчальними заняттями;

відтворення твору не має систематичного характеру;

4) відтворення у електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно оприлюднених статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів, як ілюстрацій для дистанційного навчання, за умови застосування заходів щодо захисту матеріалів дистанційного навчання від незаконного доступу до них;

5) відтворення та розповсюдження у пресі, публічного доведення попередньо опублікованих у газетах або журналах статей з поточних економічних, політичних, релігійних та соціальних питань у випадках, коли право на таке відтворення, розповсюдження, публічне доведення спеціально не заборонено автором;

б) доведення до загального відома творів, побачених або почутих під час перебігу поточних подій з метою висвітлення цих подій в обсязі, виправданому інформаційною метою;

7) відтворення у каталогах творів, виставлених на доступних публіці виставках, аукціонах, ярмарках або у колекціях для висвітлення зазначених заходів, за винятком використання цих каталогів з комерційною метою;

8) відтворення та доведення до загального відома публічно виголошених промов, звернень, доповідей та інших подібних творів у обсязі, виправданому поставленою метою;

9) використання правомірно оприлюднених літературних, музичних та інших творів, зокрема творів образотворчого мистецтва, для створення на їх основі попури, пародії, карикатури.

10) створення зображень творів архітектури та образотворчого мистецтва, що постійно розташовані у доступних для громадськості місцях, без використання цих зображень з комерційною метою;

11) адаптація аудіовізуальних творів шляхом аудіодискрипції (тифлокоментування);

12) відтворення в електронному державному реєстрі авторського права та договорів, які стосуються права автора на твір, витягів з договорів, які стосуються права автора на твір;

13) записування твору в цілях короткострокового користування, здійснюваного організацією мовлення власними засобами та для власних програм організацій мовлення, стосовно якого вона одержала право на публічне сповіщення. При цьому, організація мовлення зобов'язана знищити такий запис твору протягом 30 календарних днів після його здійснення, якщо більш тривалий строк письмово не погоджено з суб'єктом авторського права чи не встановлено законом. Такий запис може бути збережено в державних архівних установах у зв'язку з його виключно документальним характером.

3. Перелік випадків вільного використання творів, зазначений у цій статті та статтях 23-28 цього Закону, є вичерпним.

4. Вільне використання творів здійснюється за умови, що твір, який використовується, було оприлюднено правомірно, а обмеження не завдаватимуть шкоди іншому звичайному використанню такого твору і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси відповідних суб'єктів авторського права.

Стаття 23. Вільне використання твору в інтересах особи з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність

1. Без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно, але з урахуванням частин другої, п'ятої цієї статті, дозволяється здійснювати використання копій твору в доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність способами:

1) відтворення, розповсюдження, інтерактивне надання доступу; пересилання електронних копій у мережі виключно особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність по проводах або засобами бездротового зв'язку;

2) перекладу твору з метою виготовлення копій творів у доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;

3) найму примірників (копій) твору у доступному форматі для осіб з обмеженнями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;

4) імпорту примірників творів у доступному форматі.

2. Використання твору способами, зазначеними у частині першій цієї статті, допускається через уповноважений заклад (установу, організацію), що відповідно до законодавства здійснює навчання, організацію виховного та освітнього процесу, надає спеціалізовані послуги для адаптивного читання і доступу до інформації для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність. Уповноваженим закладом також може бути державна установа або неприбуткова організація, яка надає аналогічні послуги особам з обмеженнями сприйняття друкованої інформації через інвалідність в якості основного напрямку своєї діяльності або інституційного обов'язку.

Використання твору способами, зазначеними у частині першій цієї статті, допускається за дотримання таких умов:

1) уповноважений заклад, який має намір здійснювати зазначені дії, отримав законний доступ до примірника твору;

2) копія твору в доступному форматі та/або прилади, комп'ютерні програми, призначені для використання цієї копії особами з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність, можуть включати в себе будь-які засоби, необхідні для здійснення навігації у творі в доступному форматі, однак без внесення змін у твір, крім тих, внесення яких

зумовлено необхідністю забезпечити доступ до твору особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність (тифлокоментування тощо);

3) копія твору в доступному форматі надається у користування виключно для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;

4) дії, зазначені у пунктах 1-3 цієї частини, здійснюються без комерційної мети;

5) уповноважений заклад вживає належних заходів, в тому числі із застосуванням засобів технологічного захисту, з метою обмеження подальшого відтворення, розповсюдження, інтерактивного надання доступу до відповідних творів, копії яких надаються особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність.

3. Без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно уповноваженим закладам дозволяється відчужувати або надавати у користування копії творів у доступному форматі виключно особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність та (або) закладам, які надають аналогічні послуги таким особам, в іншій країні за умови, що така копія буде використовуватися виключно в інтересах зазначених осіб.

4. Особа з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність має право виготовити або замовити особисто чи через свого представника виготовлення копії правомірно оприлюдненого твору в доступному форматі для використання в особистих цілях.

5. Правомірно виготовлені копії творів у доступному форматі мають містити інформацію про ім'я автора і джерело запозичення, а також напис про те, що їх використання призначене виключно для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність.

Стаття 24. Вільне використання твору бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів

1. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно відтворення, у тому числі репрографічне відтворення твору бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів, за таких умов:

1) у разі, коли відтворюваним твором є окрема опублікована Стаття та інші невеликі за обсягом твори чи уривки з письмових творів (за винятком комп'ютерної програми чи бази даних), з ілюстраціями чи без них, і коли це відтворення здійснюється за запитом фізичних осіб за умови, що:

бібліотеки, музеї з відкритим доступом для відвідувачів, архіви або організації зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів мають достатні підстави вважати, що копія відтвореного твору використовуватиметься з метою навчання, наукового або приватного дослідження;

обсяг такого відтворення відповідає зазначеній меті;

відтворення твору не має систематичного характеру.

При цьому, бібліотеки, архіви та музеї мають право на відшкодування господарських витрат, пов'язаних з наданням послуг на передбачене цією частиною відтворення твору;

2) у разі, коли відтворення здійснюється в будь-якому форматі та на будь-якому носії для збереження або заміни загубленого, пошкодженого чи непридатного примірника твору з фонду бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівів або організацій зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів, або для відновлення загубленого, пошкодженого чи непридатного оригіналу чи копії твору з фонду аналогічних установ, організацій, надання такого примірника іншій установі чи організації за умови, що виготовлення відповідного примірника іншим шляхом неможливе і примірник виготовляється в обсязі, необхідному для такого збереження.

2. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права позичка некомерційними бібліотеками правомірно опублікованих примірників творів у друкованому вигляді, крім примірників комп'ютерних програм, баз даних.

3. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права позичка некомерційними бібліотеками примірника правомірно опублікованого твору, вираженого в електронній (цифровій) формі, крім примірників комп'ютерних програм, баз даних, за таких умов:

надання одночасно доступу лише до однієї копії цього твору;

розповсюдження дії цієї частини лише на твори, щодо яких відсутні умови використання на підставі публічного ліцензійного договору на використання об'єктів авторського права;

відсутність можливості у користувача користуватися копією твору за межами терміну надання копії твору у позичку.

4. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно інтерактивне надання доступу до твору в електронній (цифровій) формі за допомогою терміналів у приміщенні бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів, за запитом фізичної особи з метою навчання, наукового або приватного дослідження, за таких умов:

виключення можливості створення копій цього твору для використання поза приміщенням закладів, зазначених в цьому пункті;

надання одночасно доступу лише до однієї копії цього твору.

5. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно публічний показ оригіналів творів образотворчого та/або ужиткового мистецтва музеями, у яких вони зберігаються.

6. Діяльність бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів вважається некомерційною, в тому числі якщо цією організацією стягується плата, розмір якої не перевищує суму, необхідну для відшкодування господарських витрат, пов'язаних з наданням послуг на передбачені цією статтею відтворення, позичку та інтерактивним наданням доступу до твору, або вказані послуги надаються безоплатно.

Стаття 25. Вільне використання комп'ютерних програм

1. Без дозволу суб'єктів авторського права на комп'ютерну програму і безоплатно законний користувач комп'ютерної програми має право:

1) виготовити резервну копію, якщо це необхідно для використання цієї комп'ютерної програми;

2) декомпілювати комп'ютерну програму (перетворити її з об'єктного коду у вихідний текст) з метою одержання інформації, необхідної для досягнення її взаємодії з іншою незалежно розробленою комп'ютерною програмою, за дотримання таких умов:

інформація, необхідна для досягнення здатності до взаємодії, раніше не була доступною цій особі з інших джерел;

зазначена декомпіляція здійснюється виключно щодо тих частин комп'ютерної програми, які необхідні для досягнення здатності до взаємодії;

інформація, одержана в результаті декомпіляції, може використовуватися лише для досягнення здатності до її взаємодії з іншими програмами, але не може передаватися іншим особам, крім випадків, якщо це необхідно для досягнення здатності до взаємодії з іншими комп'ютерними програмами, а також не може використовуватися для розроблення, виготовлення чи продажу комп'ютерної програми, суттєво подібної за своїм вираженням до декомпільованої комп'ютерної програми, або для вчинення будь-якої іншої дії, що порушує авторське право;

3) спостерігати, вивчати, досліджувати функціонування комп'ютерної програми з метою визначення ідей і принципів, що лежать в її основі, за умови, що це робиться в процесі виконання будь-якої дії із завантаження, показу, функціонування, передачі чи записування в пам'ять (збереження) комп'ютерної програми.

2. Без дозволу суб'єктів авторського права на комп'ютерну програму, якщо договором не передбачено інше та якщо зазначені у цій частині дії необхідні виключно для належного використання копії комп'ютерної програми за призначенням, в тому числі для виправлення помилок, законний користувач комп'ютерної програми має право:

1) здійснювати відтворення комп'ютерної програми в цілому або частково, будь-яким способом та в будь-якій формі;

2) здійснювати переклад, адаптацію або будь-яку іншу зміну (модифікацію) комп'ютерної програми і відтворення результатів цих дій.

Стаття 26. Вільне використання баз даних

1. Без дозволу суб'єктів авторського права на цю базу даних та безоплатно законний користувач бази даних, крім випадків вільного використання творів, визначених статтею 22 цього Закону, має право:

1) здійснювати будь-які дії, необхідні для забезпечення доступу до вмісту бази даних та нормального використання цього вмісту з тієї метою, для якої законний користувач правомірно отримав копію бази даних. Якщо законний користувач отримав дозвіл на використання тільки частини бази даних, це положення застосовується тільки до такої частини;

2) відтворювати неелектронні бази даних виключно в особистих цілях або для членів сім'ї цієї особи без комерційної мети;

3) відтворювати бази даних без комерційної мети для ілюстрації в освітній або науковій діяльності, за умови:

що, обсяг такого відтворення відповідає меті освітньої або наукової діяльності;

відтворення не має систематичного характеру;

зазначення джерела запозичення.

2. Законний користувач бази даних має право вилучати та/або повторно використовувати для будь-яких цілей незначні у якісному чи кількісному вимірі частини вмісту бази даних без згоди виробника такої бази даних, якщо договором між суб'єктом майнових прав на базу даних і таким законним користувачем не передбачено інше. Якщо законному користувачу бази даних згідно з умовами використання бази даних дозволено вилучати чи повторно використовувати лише частини бази даних, положення цієї частини застосовується відповідно до такого договору.

3. Щодо неоригінальної бази даних, законний користувач бази даних може без згоди виробника такої бази даних вилучати чи повторно використовувати значну частину її вмісту у разі:

1) вилучення для особистих цілей вмісту неелектронної бази даних;

2) вилучення для цілей ілюстрації в освітній або науковій діяльності, за умови зазначення джерела і здійснення цих дій без комерційної мети;

3) вилучення та повторного використання для цілей громадської безпеки чи для цілей судового, адміністративного або кримінального провадження.

4. Не дозволяється багаторазове та систематичне вилучення і повторне використання незначних частин вмісту бази даних, що включає дії, які суперечать нормальному використанню бази даних чи які не виправдано завдають шкоди законним інтересам розробника такої бази даних.

Стаття 27. Вільне тимчасове відтворення творів

1. Допускаються без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно дії з тимчасового відтворення твору, які мають проміжний або випадковий характер і є невід'ємною складовою частиною технологічного процесу, а також єдина мета яких полягає в тому, щоб сприяти переданню електронної (цифрової) копії твору посередником у мережі між третіми сторонами, або правомірному використанню твору.

Зазначені у цій статті дії з тимчасового відтворення твору допускаються за умов, що вони здійснюватимуться без комерційної мети.

Стаття 28. Вільне відтворення творів у особистих цілях

1. Без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно допускається приватне копіювання творів, крім:

1) творів архітектури у формі будівель і споруд, за винятком випадку, передбаченого пунктом 8 частини другої статті 22 цього Закону;

2) комп'ютерних програм, за винятком випадків, передбачених статтею 26 цього Закону;

3) баз даних, за винятком випадків, передбачених статтею 27 цього Закону.

2. Допускається з урахуванням частини четвертої цієї статті приватне копіювання творів, зафіксованих у фонограмах, відеограмах, а також аудіовізуальних творів без дозволу суб'єктів авторського права, але з виплатою їм справедливої винагороди.

Порядок виплати винагороди у передбачених цією частиною випадках визначено Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

3. Допускається з урахуванням частини четвертої цієї статті репрографічне відтворення творів без дозволу суб'єктів авторського права, але з виплатою їм справедливої винагороди, виключно в особистих цілях або для кола сім'ї, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 25 цього Закону.

Порядок виплати винагороди у передбачених цією частиною випадках визначено Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

4. Не допускається вільне відтворення твору в особистих цілях з копії твору, виготовленої з порушенням авторського права.

Стаття 29. Сирітські твори

1. Дозволяється використання сирітських творів бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів способами відтворення з метою оцифрування, індексації, каталогізації, збереження або відновлення копії після вжиття заходів із ідентифікації та належного розшуку авторів, інших суб'єктів авторського права, які не призвели до ідентифікації відповідних суб'єктів авторського права або віднайдення ідентифікованих суб'єктів.

2. Набути статусу сирітського може оприлюднений на території України:

1) твір, опублікований у книзі, журналі, газеті або інших письмових виданнях, що міститься в колекціях бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівах або організацій зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів;

2) аудіовізуальний твір, що міститься в колекціях бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівах або організацій зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів.

3. Твір, який набув статусу сирітського, втрачає цей статус, а його використання способами, зазначеними в частині першій цієї статті, не дозволяється, у встановленому порядку на підставі заяви, яка містить вмотивоване твердження про наявність у заявника майнових прав на твір, зазначений у такій заяві, про підстави виникнення прав у суб'єкта (суб'єктів) авторського права на цей твір та строк їх чинності, а також контактні дані заявника.

Твір, що втратив статус сирітського твору, охороняється відповідно до цього Закону.

4. Порядок та умови дозволеного використання сирітських творів, що включають порядок та умови вжиття заходів щодо ідентифікації та належного розшуку відповідних суб'єктів авторського права, набуття та втрати статусу сирітського твору, ведення реєстру сирітських творів визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 30. Спеціальні випадки обмеження майнових прав на твори

1. Майнові права, передбачені пунктом 1 частини першої статті 12 цього Закону, обмежуються в частині права дозволяти комерційне використання музичного недраматичного твору способами публічного виконання і публічного сповіщення та права перешкоджати неправомірному використанню музичного недраматичного твору, в тому числі забороняти його використання зазначеними способами, з урахуванням частини дев'ятої статті 13 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

Право на справедливую винагороду, право на іншу винагороду суб'єктів авторського права, яким належать передбачені частиною першою статті 12 цього Закону майнові права на музичний недраматичний твір, щодо комерційного використання зазначеного твору способами публічного виконання і публічного сповіщення, здійснюється відповідно до статті 54 цього Закону.

2. Майнові права, передбачені пунктом 1 частини першої статті 12 цього Закону, обмежуються в частині права дозволяти комерційне використання музичного кліпу способами публічного демонстрування і публічного сповіщення та права перешкоджати неправомірному використанню музичного кліпу, в тому числі забороняти його використання зазначеними способами, з урахуванням частини дев'ятої статті 13 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

Право на справедливую винагороду, право на іншу винагороду суб'єктів авторського права, яким належать передбачені частиною першою статті 12 цього Закону майнові права на музичний кліп щодо комерційного використання зазначеного твору способами публічного демонстрування і публічного сповіщення, здійснюється відповідно до статті 54 цього Закону.

3. Майнові права, передбачені пунктом 1 частини першої статті 12 цього Закону, не поширюються на ретрансляцію творів у складі програм організацій мовлення.

Право на справедливую винагороду, право на іншу винагороду за ретрансляцію творів поширюється на суб'єктів авторського права на публічне сповіщення творів і здійснюється відповідно до статті 54 цього Закону.

4. Майнові права, передбачені пунктом 2 частини першої статті 12 цього Закону, не поширюються на використання аудіовізуальних творів, які є рекламним засобом для популяризації торговельної марки, фірмового

найменування, імені фізичної або найменування юридичної особи (рекламне відео).

Стаття 31. Право слідування

1. Автор оригінального художнього твору (твору мистецтва, рукопису літературного твору), а у разі його смерті – спадкоємці та спадкоємці цих спадкоємців впродовж встановленого статтею 33 цього Закону строку чинності майнових прав на твір, користуються щодо оригіналу такого твору невідчужуваним правом на одержання справедливої винагороди, з урахуванням частини третьої цієї статті, як частки нарахувань від ціни кожного наступного продажу, що йде за першим його відчуженням, здійсненим автором оригінального художнього твору або спадкоємцем такого автора (право слідування), яка виплачується в порядку, передбаченому законом.

Продаж оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору вважається наступним продажем такого оригіналу, якщо продаж здійснюється іншим власником, ніж автор такого твору або спадкоємець такого автора.

2. Залежно від ціни наступного продажу без урахування податків, розмір справедливої винагороди, передбачений частиною першою цієї статті, становить:

1) 6 відсотків для ціни продажу, еквівалентної від 50 євро до 3000 євро включно;

2) 5 відсотків для ціни продажу, еквівалентної від 3000,01 євро до 50 000 євро включно;

3) 3 відсотка для діапазону цін продажу, еквівалентної від 50 000,01 євро до 200 000 євро;

4) 1 відсоток для діапазону цін продажу, еквівалентної від 200 000,01 євро до 350 000 євро;

5) 0,5 відсотка для діапазону цін продажу, еквівалентної від 350 000,01 євро до 500 000 євро;

6) 0,25 відсотка для ціни продажу вище еквівалентної 500 000 євро;

При цьому, загальний розмір справедливої винагороди за кожний наступний продаж одного оригіналу твору мистецтва, що йде за першим його відчуженням, не може перевищувати суму, еквівалентну 12 500 євро.

Визначення еквівалентної у євро ціни продажу здійснюється за курсом, встановленим Національним банком України на день продажу твору мистецтва.

3. Сплата справедливої винагороди за право слідування не здійснюється, якщо:

1) наступний продаж оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору та його придбання здійснюється фізичними особами без участі осіб, що здійснюють торгівлю оригінальними художніми творами, крім випадків, коли відчуження (наступний продаж) оригіналу твору мистецтва здійснюється внаслідок публічної пропозиції наступного продажу оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору за допомогою мережі Інтернет (через

соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, торгові майданчики, маркетплейси, торги, тендери тощо);

2) ціна наступного продажу оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору, а складає суму, яка не перевищує еквівалент 50 євро.

4. У разі наступного продажу оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору через аукціони, галереї, салони, крамниці тощо, обов'язок щодо сплати автору (спадкоємцям автора) справедливої винагороди за право слідування покладено на осіб, що здійснюють торгівлю творами мистецтва (аукціони, галереї, салони, крамниці тощо), незалежно від того, чи дана особа діє від свого імені, чи від імені власника оригіналу твору мистецтва, а у випадку відчуження оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору внаслідок публічної пропозиції продажу за допомогою мережі Інтернет (через соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, онлайн-аукціони, торгові майданчики (маркетплейси), торги, тендери тощо), сплата справедливої винагороди за право слідування проводиться безпосередньо особами, що здійснюють публічну пропозицію оригіналу твору мистецтва за допомогою мережі Інтернет (через соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, онлайн-аукціони торгові майданчики, маркетплейси, торги, тендери тощо).

5. Особи, які здійснюють наступний продаж (публічну пропозицію) оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису літературного твору зобов'язані повідомляти організацію колективного управління, акредитовану у сфері обов'язкового колективного управління щодо право слідування згідно Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав», про наступний продаж оригіналу твору мистецтва в місячний строк з дати такого продажу, надавати цій організації відомості, які необхідні для збирання і розподілу винагороди, і сплачувати цій організації справедливу винагороду протягом 10 днів з моменту надання інформації про наступний продаж оригіналу твору мистецтва.

6. У разі неповідомлення про наступний продаж твору в строк, передбачений частиною п'ятою цієї статті, та/або ненадання відомостей, які необхідні для збирання і розподілу справедливої винагороди, особи, які здійснюють наступний продаж (публічну пропозицію) оригіналу твору мистецтва, зобов'язані сплати організації колективного управління, акредитованій у сфері обов'язкового колективного управління щодо права слідування, штраф у розмірі 10 відсотків вартості за кожну одиницю відчужуваного оригіналу твору мистецтва.

У разі несплати справедливої винагороди в строк, передбачений частиною п'ятою цієї статті, продавець, через якого здійснювався наступний продаж (публічна пропозиція) оригіналу твору мистецтва, зобов'язаний сплати організації колективного управління, акредитованій у сфері обов'язкового колективного управління щодо права слідування, штраф у розмірі 10 відсотків вартості за кожну одиницю проданого оригіналу твору мистецтва.

Стаття 32. Порядок ведення електронного реєстру оригінальних художніх творів.

1. Перехід права власності на оригінальні художні твори (оригінали творів мистецтва, оригінали рукописів літературних творів) підлягає реєстрації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. У реєстрі відображується зокрема інформація про оригінал твору, його об'єктивну форму вираження (матеріальну або цифрову), інформація про підстави набуття права власності на оригінал твору, про передані майнові права на оригінал твору, про вартість оригіналу твору.

2. При здійсненні продажу оригінального художнього твору, відповідно до частини другої статті 31 цього Закону через аукціони, галереї, салони, крамниці тощо, а у випадку відчуження оригіналу твору мистецтва внаслідок публічної пропозиції продажу оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору за допомогою мережі Інтернет (через соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, онлайн-аукціони, торгові площадки (маркетплейси), торги, тендери тощо), власник оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору до початку такого відчуження зобов'язаний надати відомості (прізвище, ім'я, по-батькові автора твору мистецтва (за можливості) та власника оригіналу твору мистецтва, назву цього твору, його цифрове фотографічне зображення, до Національного органу інтелектуальної власності, для внесення інформації про оригінал художнього твору в електронному реєстрі.

Після реєстрації власником оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору у передбаченому цією частиною реєстрі, НОІВ зобов'язаний надати витяг про реєстрацію оригіналу твору мистецтва, який є невід'ємною умовою для здійснення продажу оригінального художнього твору на території України.

3. У разі порушення умов продажу оригінального художнього твору, передбачених другою першою цією статтю, власники оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису твору та/або особи, через яких здійснювався продаж (публічна пропозиція) оригіналу художнього твору, зобов'язані сплатити штраф у розмірі 10 відсотків вартості за кожен незареєстровану одиницю проданого оригіналу твору мистецтва.

Стаття 33. Строк чинності авторського права

1. Авторське право на твір є чинним з моменту створення твору.

2. Майнові права на твір є чинними протягом усього життя автора з моменту створення твору і 70 років з дня його смерті, крім випадків, передбачених частинами третьою-дев'ятою цієї статті.

3. Для творів, оприлюднених анонімно або під псевдонімом, строк чинності майнових прав на твір закінчується через 70 років з дня, коли твір було оприлюднено.

Якщо взятий автором псевдонім не викликає сумніву щодо особи автора або якщо авторство твору, оприлюдненого анонімно або під псевдонімом,

розкривається не пізніше ніж через 70 років після оприлюднення твору, застосовується строк, передбачений частиною другою цієї статті.

4. Майнові права на твір, створений у співавторстві, є чинними протягом життя співавторів і 70 років з дня смерті останнього співавтора.

Строк чинності авторського права на аудіовізуальні твори спливає через 70 років з дня смерті останнього авторів, визначених у частині першій статті 16 цього Закону.

5. У разі, коли твір у його повному обсязі оприлюднюється не водночас, а послідовно у часі томами, частинами, випусками, серіями тощо і строк чинності майнових прав починається з дати, коли твір був правомірно оприлюднений, строк чинності майнових прав на такий твір визначається окремо для кожної оприлюдненої частини твору.

6. Майнові права на твір помертло реабілітованого автора є чинними протягом 70 років з дня реабілітації автора.

7. У випадку творів, для яких строк чинності майнових прав не обчислюється з дати смерті автора або авторів і які не були правомірно оприлюднені протягом 70 років з дати їх створення, чинність майнових прав припиняється.

8. Будь-яка особа, яка після закінчення строку чинності майнових прав на неоприлюднений твір, окрім твору науки чи твору критичного характеру, його правомірно оприлюднить, користується охороною, що є рівноцінною охороні майнових прав автора. Строк чинності таких прав становить 25 років від дати, коли твір було правомірно оприлюднено.

9. Будь-яка особа, яка після закінчення строку чинності майнових прав на неоприлюднений твір науки чи твір критичного характеру його правомірно оприлюднить, користується охороною, що є рівноцінною охороні майнових прав на твір. Строк чинності цих прав становить 30 років від дати, коли твір науки чи твір критичного характеру було правомірно оприлюднено.

10. Особисті немайнові права автора, передбачені статтею 11 цього Закону, охороняються безстроково.

Стаття 34. Перехід прав на твір у порядку спадкування. Перехід твору у суспільне надбання. Захист особистих немайнових прав автора

1. Майнові права на твір входять до складу спадщини.

Особисті немайнові права автора не входять до складу спадщини.

2. У разі спадкування майнових прав на твір за законом, спадкоємець набуває такі права у повному складі, разом з правом на одержання передбаченої законом справедливої винагороди за використання творів.

У разі наявності декількох спадкоємців відповідної черги, такі спадкоємці набувають майнові права на твір у повному складі спільно, разом з правом на одержання передбаченої законом справедливої винагороди за використання твору у рівних частках, якщо у договорі між такими спадкоємцями не зазначено інше.

Положення абзацу другого цієї частини застосовуються також у разі наявності кількох спадкоємців за заповітом, якщо в заповіті не визначено

інший розподіл між спадкоємцями майнових прав на твір, а також у разі наявності кількох спадкоємців, які мають право на обов'язкову частку в спадщині.

3. Закінчення строку чинності майнових прав на твір означає перехід твору у суспільне надбання.

Твори, які стали суспільним надбанням, можуть вільно без сплати винагороди використовуватися будь-якою особою за умови дотримання особистих немайнових прав автора, передбачених статтею 11 цього Закону.

4. Захист особистих немайнових прав автора, твір якого перейшов у суспільне надбання, здійснюється його спадкоємцями, а у випадку їх відсутності, – центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Спадкоємці автора мають право захищати особисті немайнові права автора, зокрема протидіяти перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, а також будь-якому іншому посяганню на твір, що може завдати шкоди честі та репутації автора.

Стаття 35. Право sui generis на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами)

1. Неоригінальним об'єктом, згенерованим комп'ютерною програмою (програмами), є об'єкт, що відрізняється від існуючих подібних об'єктів та утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми (програм) без безпосередньої участі фізичної особи в утворенні цього об'єкта.

Твори, створені фізичними особами з використанням комп'ютерних технологій, не вважаються неоригінальними об'єктами, згенерованими комп'ютерною програмою (програмами).

2. Суб'єктами права sui generis на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами), є особи, яким, з урахуванням частини сьомої цієї статті, належать майнові права або які мають ліцензійні повноваження на передбачену частиною першою цієї статті комп'ютерну програму (програми) – автори такої комп'ютерної програми (програм), їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму (програми) або правомірні користувачі комп'ютерної програми. Договором можуть визначатися інші умови належності прав sui generis на неоригінальні об'єкти, згенеровані відповідними комп'ютерними програмами.

3. У результаті утворення неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою (програмами), особисті немайнові права не виникають.

4. Обсяг майнових прав суб'єкта права sui generis на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), визначається згідно статті 12 цього Закону.

5. Право *sui generis* на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), виникає внаслідок факту генерування цього об'єкта і починає діяти з моменту його генерування.

6. Строк дії прав *sui generis* на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), складає 25 років і спливає в останній день календарного року, в якому неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), було згенеровано.

7. У разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), є результатом переробки об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, відповідний суб'єкт користується правом *sui generis* на цей неоригінальний об'єкт за умови дотримання ним прав суб'єкта (суб'єктів) авторського права або суміжних прав, твір (твори) або об'єкт (об'єкти) суміжних прав якого зазнав (зазнали) переробки в процесі генерування такого неоригінального об'єкта.

У разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), є результатом переробки іншого охоронюваного неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою (програмами), відповідний суб'єкт користується правом *sui generis* на цей об'єкт за умови дотримання ним прав суб'єкта (суб'єктів) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), неоригінальний об'єкт, якого зазнав переробки в процесі генерування нового неоригінального об'єкта.

8. Суб'єкт права *sui generis* на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), протягом строку дії права *sui generis* має виключне право надавати іншим особам дозвіл на використання цього об'єкта будь-якими способами на підставі договору. Дозвіл на використання неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою (програмами), надається в порядку, передбаченому статтею 52 цього Закону.

9. Права *sui generis* на об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), можуть бути відчужені на користь іншої особи в порядку, передбаченому статтею 51 цього Закону.

10. Вільне використання неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою (програмами), допускається в порядку, передбаченому статтями 22-29 цього Закону.

11. Порушенням права *sui generis* на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою (програмами), що дає підстави для захисту таких прав, у тому числі судового, визнаються дії, передбачені статтею 57 цього Закону, з урахуванням особливостей, встановлених цією статтею.

Розділ III СУМІЖНІ ПРАВА

Стаття 36. Об'єкти суміжних прав

1. Об'єктами суміжних прав, незалежно від призначення, змісту, способу і форми вираження, є:

- 1) виконання;
- 2) фонограма;
- 3) відеограма;
- 4) передача організації мовлення.

2. Виконання є об'єктом суміжних прав за умови його оригінальності.

Стаття 37. Зміст і суб'єкти суміжних прав

1. Суміжні права становлять:

1) суміжні права виконавця – особисті немайнові права виконавця і майнові права на виконання;

2) суміжні права виробника фонограми – право на ім'я (найменування) виробника фонограми і майнові права на фонограму;

3) суміжні права виробника відеограми – право на ім'я (найменування) виробника відеограми і майнові права на відеограму;

4) суміжні права організації мовлення – право на найменування організації мовлення і майнові права на передачу організації мовлення.

2. Суб'єктами суміжних прав щодо майнових прав на об'єкти суміжних прав є:

1) виконавець (первинний суб'єкт суміжних прав на виконання) або спадкоємець виконавця. Суб'єктами суміжних прав на виконання можуть бути інші особи, які набули майнові права на виконання відповідно до пункту 1 частини першої статті 40 цього Закону або договору про передання (відчуження, перехід) майнових прав на виконання;

2) виробник фонограми (первинний суб'єкт суміжних прав на фонограму) або спадкоємці (правонаступники) виробника фонограми. Суб'єктами суміжних прав на фонограму можуть бути інші особи, які набули майнові права на фонограму відповідно до пункту 1 частини першої статті 41 цього Закону або договору про передання (відчуження, перехід) майнових прав на фонограму;

3) виробник відеограми (первинний суб'єкт суміжних прав на відеограму) або спадкоємці (правонаступники) виробника відеограми. Суб'єктами суміжних прав на відеограму можуть бути інші особи, які набули майнові права на відеограму відповідно до пункту 1 частини першої статті 42 цього Закону або договору про передання (відчуження, перехід) майнових прав на відеограму;

4) організація мовлення (первинний суб'єкт суміжних прав на передачу організації мовлення) або правонаступники організації мовлення. Суб'єктами суміжних прав на передачу організації мовлення можуть бути інші особи, які набули майнові права на передачу організації мовлення відповідно до частини першої статті 43 цього Закону або договору про передання (відчуження, перехід) майнових прав на передачу організації мовлення.

Стаття 38. Виникнення і здійснення суміжних прав

1. Суміжне право виникає внаслідок факту:

- 1) кожного здійснення виконання;
- 2) вироблення фонограми;
- 3) вироблення відеограми;
- 4) першої трансляції передачі організації мовлення.

2. Суміжні права і право власності на матеріальний об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) об'єкт суміжних прав, не залежать одне від одного. Відчуження матеріального об'єкта, в якому втілено об'єкт суміжних прав, не означає відчуження майнових прав на об'єкт суміжних прав і навпаки.

3. Для виникнення і здійснення суміжних прав не вимагається виконання будь-яких формальностей.

За відсутності доказів іншого, виконавцем, виробником фонограми, виробником відеограми вважаються особи, імена (найменування) яких зазначено у фонограмі, відеограмі та їх копіях або на упаковці, що містить примірники фонограми, відеограми.

4. Суб'єкт суміжних прав на виконання або на фонограму, або на відеограму для повідомлення про свої майнові права на відповідний об'єкт суміжних прав, має право використовувати спеціальний знак, що складається з латинської літери «р», обведеної колом – ©, поряд з яким зазначаються ім'я (найменування) суб'єкта майнових прав, рік першого опублікування об'єкта суміжних прав, та зазначається у фонограмі, відеограмі, у кожній їх копії або на упаковці, що містить примірник фонограми або відеограми.

5. Суб'єкти суміжних прав при здійсненні виконання, виробленні фонограми або відеограми, першій трансляції передачі організації мовлення зобов'язані не порушувати авторське право та/або суміжні права інших осіб.

Майнові права на об'єкт суміжних прав, який включено до складу іншого об'єкта, не обмежуються у зв'язку з виникненням і використанням такого іншого об'єкта.

6. Майнові права на службове виконання виникають і здійснюються на умовах і в порядку, передбачених статтею 14 цього Закону. Порядок сплати справедливої винагороди за використання службового виконання можуть визначатися у договорі такого суб'єкта суміжних прав з роботодавцем або з організацією колективного управління.

7. Майнові права на службове виконання, здійснене виконавцем за договором творчого замовлення, виникають і здійснюються на умовах і в порядку, передбачених статтею 15 цього Закону.

8. Майнові права на об'єкт суміжних прав, які належать кільком суб'єктам суміжних прав спільно, здійснюються на умовах і в порядку, передбачених статтею 12 цього Закону.

Співвиконавці (особи, спільною творчою діяльністю яких здійснено виконання) здійснюють свої права на виконання на умовах і в порядку, передбачених статтею 13 цього Закону.

Спадкування прав на виконання здійснюються на умовах і в порядку, передбачених частинами першою, другою статті 34 цього Закону.

Стаття 39. Особисті немайнові права виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення

1. Особисті немайнові права виконавця означають право вимагати:
 - 1) визнання того, що він є виконавцем відповідного виконання;
 - 2) зазначення чи повідомлення його ім'я (або псевдонім) у зв'язку з кожним його використанням (у разі, якщо це практично можливо);
 - 3) забезпечення належної якості запису його виконання і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій суттєвій зміні виконання, запису виконання, що може завдати шкоди його честі і репутації;
2. Виробник фонограми та виробник відеограми мають право вимагати:
 - 1) зазначення свого імені (найменування) у оригіналі та кожному примірнику фонограми, відеограми або на її (їх) упаковці поряд із зазначенням назви твору, імен автора (авторів), виконавця (виконавців);
 - 2) згадування свого імені (найменування) у процесі використання фонограми, відеограми (у разі, якщо це практично можливо).
3. Організація мовлення має право зазначати своє найменування у зв'язку із використанням передачі організації мовлення.
4. Особисті немайнові права виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення не можуть бути передані (відчужені) іншим особам і не переходять у спадщину.

Стаття 40. Майнові права на виконання

1. Суб'єкт права на виконання має виключне право на використання виконання будь-яким способом (способами), що не суперечить закону.

Суб'єкт права на виконання має виключне право дозволяти використання виконання певним способом (способами) іншим особам.

Способами використання виконання є, зокрема:

 - а) публічне сповіщення незафіксованого виконання (прямий ефір);
 - б) фіксування у фонограмі чи відеограмі;
 - в) відтворення запису виконання;
 - г) включення зафіксованого виконання до складу іншого об'єкта авторського права або суміжного права;
 - г) розповсюдження примірників запису виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі;
 - д) здавання в найм чи в позичку примірників запису виконання, зафіксованого у фонограмі, відеограмі, аудіовізуальному творі;
 - е) інтерактивне надання доступу зафіксованого виконання;
 - є) імпорт оригіналу чи примірників запису виконання.
2. Майнові права на виконання, зазначені в частині першій цієї статті, може бути передано (відчужено) іншій особі на підставі закону чи договору повністю (на всі способи використання виконання) або частково (на окремі способи використання виконання). Особа, яка набула майнові права на виконання у повному складі або частково, є суб'єктом суміжного права у межах набутих прав.

Суб'єкт права на виконання має право розпорядитися майновими правами на виконання в інший спосіб, що не суперечить закону.

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на твір, виконавець має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання виконання, визначене цим Законом і Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

Право на справедливую винагороду належить лише виконавцю, переходить лише до спадкоємців виконавця і не може бути передане (відчужене) іншим особам.

4. У разі, коли виконання правомірно використовується в аудіовізуальному творі, вважається, що виконавець передає продюсеру аудіовізуального твору майнові права на виконання, передбачені пунктом 1 частини першої цієї статті, у повному складі, якщо інше не передбачено договором між такими виконавцем і продюсером.

5. У разі, коли виконавець при здійсненні запису виконання надає згідно договору дозвіл виробнику фонограми, виробнику відеограми на відтворення примірників фонограми, відеограми, вважається, що виконавець надав виробнику фонограми чи виробнику відеограми виключне повноваження на розповсюдження запису виконання, на прокат примірників запису виконання, якщо інше не зазначено у договорі між такими виконавцем і виробником фонограми.

6. Якщо примірники записаного виконання законним чином введено у цивільний оборот шляхом їх першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження цих примірників без згоди суб'єктів суміжного права на таке виконання і без сплати винагороди.

Стаття 41. Майнові права на фонограму

1. Суб'єкт права на фонограму має виключне право на використання фонограми будь-яким способом (способами), що не суперечить закону.

Суб'єкт права на фонограму має виключне право дозволяти використання фонограми певним способом (способами) іншим особам.

Способами використання фонограми є, зокрема:

- а) відтворення у будь-якій формі і будь-яким способом;
- б) включення до аудіовізуального твору, відеограми, іншої фонограми;
- в) розповсюдження примірників фонограми;
- г) здавання в найм чи позичку примірників фонограми;
- г) інтерактивне надання доступу;
- д) будь-яка видозміна;
- е) публічне сповіщення;
- є) імпорт примірників фонограми.

2. Майнові права на фонограму, зазначені в частині першій цієї статті, може бути передано (відчужено) іншій особі на підставі закону чи договору повністю (на всі способи використання фонограми) або частково (на окремі способи використання фонограми). Особа, яка набула майнові права на

фонограму у повному складі або частково, є суб'єктом суміжного права у межах набутих прав.

Суб'єкт суміжного права на фонограму має право розпорядитися майновими правами на фонограму в інший спосіб, що не суперечить закону.

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на фонограму, виробник фонограми має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання виконання, визначене цим Законом і Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

Право на справедливую винагороду не може бути передане (відчужене) іншим особам.

4. Якщо примірник фонограми правомірно введено у цивільний оборот шляхом першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження цих примірників без згоди суб'єктів суміжного права на таку фонограму і без сплати винагороди. При цьому, право дозволяти чи забороняти прокат примірників фонограм залишається виключно за відповідним суб'єктом майнових прав на фонограму.

Стаття 42. Майнові права на відеограму

1. Суб'єкт права на відеограму має виключне право на використання відеограми будь-яким способом (способами), що не суперечить закону.

Суб'єкт права на відеограму має виключне право дозволяти використання відеограми певним способом (способами) іншим особам.

Способами використання відеограми є, зокрема:

- а) відтворення у будь-якій формі і будь-яким способом;
- б) включення до аудіовізуального твору, відеограми, іншої відеограми;
- в) розповсюдження примірників відеограми;
- г) здавання в найм чи позичку примірників відеограми;
- г) інтерактивне надання доступу;
- д) будь-яка видозміна;
- е) публічне сповіщення;
- є) публічне демонстрування;
- ж) імпорт примірників відеограми.

2. Майнові права на відеограму, зазначені в частині першій цієї статті, може бути передано (відчужено) іншій особі на підставі закону чи договору повністю (на всі способи використання відеограми) або частково (на окремі способи використання відеограми). Особа, яка набула майнові права на відеограму у повному складі або частково, є суб'єктом суміжного права у межах набутих прав.

Суб'єкт суміжного права на відеограму має право розпорядитися майновими правами на відеограму в інший спосіб, що не суперечить закону.

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на відеограму, виробник відеограми має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання виконання, визначене цим

Законом і Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

Право на справедливу винагороду не може бути передане (відчужене) іншим особам.

4. Якщо примірник відеограми правомірно введено у цивільний оборот шляхом першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження цих примірників без згоди суб'єктів суміжного права на таку відеограму і без сплати винагороди. При цьому, право дозволяти чи забороняти прокат примірників відеограм залишається виключно за відповідним суб'єктом майнових прав на відеограму.

Стаття 43. Майнові права на передачу організації мовлення

1. Суб'єкт права на передачу організації мовлення має виключне право на використання передачі організації мовлення будь-яким способом (способами), що не суперечить закону.

Суб'єкт права на передачу організації мовлення має виключне право дозволяти використання передачі організації мовлення певним способом (способами) іншим особам.

Способами використання передачі організації мовлення є, зокрема:

публічне сповіщення;

ретрансляція;

фіксування;

відтворення запису передачі організації мовлення;

розповсюдження примірників запису передачі організації мовлення;

публічне демонстрування запису передачі організації мовлення;

інтерактивне надання доступу.

2. Майнові права на передачу організації мовлення, зазначені в частині першій цієї статті, може бути передано (відчужено) іншій особі на підставі закону чи договору повністю (на всі способи використання передачі організації мовлення) або частково (на окремі способи використання передачі організації мовлення). Особа, яка набула майнові права на передачу організації мовлення у повному складі або частково, є суб'єктом суміжного права у межах набутих прав.

Суб'єкт суміжного права на передачу організації мовлення має право розпорядитися майновими правами на передачу організації мовлення в інший спосіб, що не суперечить закону.

3. Одержання права на використання програми організації мовлення не звільняє користувача від обов'язку сплати винагороди за використання об'єктів авторського права, виконань, фонограм, відеограм, що містяться в такій програмі, в порядку, передбаченому Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

Стаття 44. Правові засади публічного сповіщення передач організацій мовлення

1. У разі публічного сповіщення передач організацій мовлення зі станції зв'язку, розташованої на території України, на супутник таким чином, що публічне сповіщення такої передачі організацій мовлення, а також інших об'єктів авторського права та/або суміжних прав, що передаються організацією мовлення, з супутника поширюється за межі території України, для цілей цього Закону вважається, що таке публічне сповіщення відбувається в Україні, а права та обов'язки, передбачені цим Законом, зокрема, обов'язок з сплати винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав, а також відповідальність за дотримання авторського права та/або суміжних прав несе особа, яка здійснює публічне сповіщення об'єктів авторського права та/або суміжних прав на супутник.

2. У разі, коли організацією мовлення-резидентом України здійснюється або доручено іншій особі здійснювати публічне сповіщення передачі організації мовлення через супутник зі станції зв'язку, розташованої за межами території України, для цілей цього Закону вважається, що таке публічне сповіщення здійснюється на території України за місцезнаходженням такої організації мовлення і така організація мовлення має відповідні права та несе обов'язки, передбачені цим Законом, зокрема, обов'язок щодо сплати винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав, а також несе відповідальність за дотримання авторського права та/або суміжних прав під час такого сповіщення.

3. Організація мовлення, що здійснює передання закодованих сигналів, засоби для декодування яких надаються для використання організацією мовлення або з її дозволу, а також особа, що реалізує (здає в оренду) пристрої (засоби) для декодування та/або відповідає за використання декодувального пристрою (засобу), несуть обов'язки, передбачені цим Законом, зокрема, обов'язок щодо сплати винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав, а також несуть солідарну відповідальність за дотримання авторського права та/або суміжних прав під час такого публічного сповіщення.

Стаття 45. Вільне використання об'єктів суміжних прав

1. Допускається без дозволу відповідного суб'єкта суміжних прав та безоплатно наступне використання об'єктів суміжних прав:

1) відтворення об'єктів суміжних прав для судового, адміністративного і кримінального провадження, забезпечення громадської безпеки в обсязі, виправданому цією метою;

2) публічне виконання і публічне сповіщення виконань, фонограм, відеограм під час офіційних церемоній, організованих органами державної влади та/або органами місцевого самоврядування, релігійних церемоній, а також похоронів в обсязі, виправданому характером таких церемоній;

3) відтворення у зв'язку з демонструванням, налаштуванням або ремонтом обладнання, перевірка функціонування якого неможлива без використання об'єктів суміжних прав, за умови що таке відтворення та його обсяг відповідають зазначеній меті;

4) дії з тимчасового відтворення об'єкта суміжних прав, які мають перехідний або випадковий (додатковий) характер і є невід'ємною складовою частиною технологічного процесу, а також єдина мета яких полягає в тому, щоб сприяти переданню електронної (цифрової) копії об'єкта суміжних прав посередником у мережі між третіми особами, або правомірному використанню об'єкта суміжних прав. Зазначені дії з тимчасового відтворення об'єкта суміжних прав допускаються за умов, що вони не мають комерційної мети;

5) приватне копіювання правомірно оприлюднених виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах, а також примірників фонограм, відеограм. Особливості та порядок виплати винагороди за приватне копіювання визначені Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

2. Допускається без дозволу відповідного суб'єкта суміжних прав та безоплатно, але із зазначенням імені виконавця, імені (найменування) виробника фонограми, виробника відеограми відповідно до статті 39 цього Закону щодо особистих немайнових прав виконавців і немайнових прав виробників фонограм, виробників відеограм, організацій мовлення, наступне використання об'єктів суміжних прав:

1) використання цитат з записаних виконань, фонограм, відеограм, записаних передач організацій мовлення в обсязі, виправданому поставленою метою, на умовах, передбачених пунктом 1 частини другої статті 22 цього Закону щодо вільного використання творів;

2) використання без комерційної мети коротких уривків об'єктів суміжних прав, як ілюстрацій для забезпечення та реалізації освітнього процесу чи з метою наукових досліджень у обсязі, виправданому поставленою метою;

3) фіксування засобами фотографування, звукозапису, відеозапису, публічне сповіщення коротких уривків об'єктів суміжних прав, побачених або почутих під час перебігу поточних подій з метою висвітлення цих подій в обсязі, виправданому інформаційною метою;

4) використання фонограм у випадках, передбачених статтею 23 цього Закону щодо вільного використання творів, для осіб з обмеженнями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;

5) адаптація відеограм шляхом аудіодискрипції (тифлокоментування);

6) використання об'єктів суміжних прав бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів у випадках, передбачених статтею 24 цього Закону щодо вільного використання творів.

3. Зазначений у цій статті перелік вільного використання об'єктів суміжних прав є вичерпним.

4. Винятки та обмеження майнових прав на об'єкти суміжних прав допускається застосовувати виключно у випадках, передбачених частинами першою і другою цієї статті, за умови, що вони не завдаватимуть шкоди

нормальному використанню цих об'єктів і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси відповідних суб'єктів суміжних прав.

Стаття 46. Сирітські об'єкти суміжних прав

1. Дозволяється використання сирітських фонограм, відеограм та зафіксованих у них виконань бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями зі збереження фондів аудіо-, відеозаписів.

2. Умови втрати фонограмами, відеограмами та зафіксованими у них виконаннями статусу сирітських визначаються частиною третьою статті 29 цього Закону щодо сирітських творів.

3. Порядок та умови дозволеного використання сирітських фонограм, відеограм та зафіксованих у них виконань, що включають порядок та умови вжиття заходів щодо ідентифікації і належного розшуку відповідних суб'єктів суміжних прав, набуття і втрати статусу сирітського виконання, фонограми, відеограми, а також ведення відповідного реєстру сирітських творів, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 47. Строк чинності суміжних прав

1. Суміжне право на виконання є чинним з моменту здійснення виконання.

Строк чинності майнових прав на виконання спливає через 50 років від дати здійснення виконання. Якщо запис виконання протягом цього строку правомірно опубліковано, строк чинності майнових прав на виконання спливає через 50 років від дати першого його опублікування.

2. Суміжне право на фонограму є чинним з моменту вироблення фонограми.

Строк чинності майнових прав на фонограму спливає через 50 років від дати вироблення фонограми. Якщо фонограму протягом цього строку правомірно опубліковано, строк чинності майнових прав на фонограму спливає через 50 років від дати її першого опублікування.

3. Суміжне право на відеограму є чинним з моменту вироблення відеограми.

Строк чинності майнових прав на відеограму спливає через 50 років від дати вироблення відеограми. Якщо відеограму протягом цього строку правомірно опубліковано, строк чинності майнових прав на відеограму спливає через 50 років від дати її першого опублікування.

4. Суміжне право на передачу організації мовлення є чинним від моменту першої трансляції передачі організації мовлення.

Строк чинності майнових прав на передачу організації мовлення спливає через 50 років від дати першої трансляції передачі організації мовлення незалежно від використаних технічних засобів.

5. Особисті немайнові права виконавців, немайнові права виробників фонограм, виробників відеограм, організацій мовлення, передбачені частиною першою статті 39 цього Закону, охороняються безстроково.

**Стаття 48. Перехід об'єкта суміжних прав у суспільне надбання.
Захист особистих немайнових прав виконавця**

1. Закінчення строку чинності майнових прав на об'єкт суміжних прав означає його перехід у суспільне надбання.

Об'єкти суміжних прав, які стали суспільним надбанням, можуть вільно без сплати винагороди використовуватися будь-якою особою, за умови дотримання прав відповідних суб'єктів, передбачених статтею 39 цього Закону.

2. Захист особистих немайнових прав виконавця, виконання якого перейшло у суспільне надбання, здійснюється виконавцем або на умовах і в порядку, передбачених частиною четвертою статті 34 цього Закону щодо захисту особистих немайнових прав автора, твір якого перейшов у суспільне надбання.

Захист немайнових прав виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення, об'єкт суміжних прав якого перейшов у суспільне надбання, здійснюється відповідно виробником фонограми, виробником відеограми, організацією мовлення або (у разі смерті чи припинення такої особи) суб'єктом майнових прав на відповідно фонограму, відеограму, передачу організації мовлення.

**Розділ IV
ЗДІЙСНЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ АВТОРСЬКОГО
ПРАВА І ОБ'ЄКТИ СУМІЖНИХ ПРАВ**

Стаття 49. Здійснення майнових прав на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав

1. Суб'єкт авторського права або суміжного права може здійснювати майнові права, що йому належать, особисто або через організації колективного управління чи інших уповноважених суб'єктів.

2. Суб'єкт авторського права або суміжного права здійснює майнові права, що йому належать, на власний розсуд, не порушуючи прав на охоронюваних законом інтересів інших осіб.

Не допускається зловживання майновими правами на об'єкти авторського права і суміжних прав.

Стаття 50. Розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав

1. Розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав може здійснюватися на підставі:

- 1) трудового договору (контракту) – в частині умов щодо розподілу майнових прав на службовий твір та (або) службове виконання;
- 2) договору творчого замовлення;
- 3) договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права, на об'єкт суміжних прав;

4) ліцензійного договору на використання об'єкта авторського права чи об'єкта суміжних прав;

5) публічної ліцензії на використання об'єкта авторського права чи об'єкта суміжних прав;

6) іншого правочину щодо розпоряджання майновими правами на об'єкт авторського права, на об'єкт суміжних прав.

Умови правочинів щодо розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав стосовно передання (відчуження) або надання дозволу на використання (ліцензії) щодо майнового права на справедливую винагороду, передбаченого відповідно пунктом 2 частини першої статей 12, 40-42 цього Закону, є нікчемними.

2. Правочини щодо розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав вчиняються у письмовій (електронній) формі, крім договору щодо використання твору в періодичних виданнях (газетах, журналах, електронних засобах масової інформації тощо), договору щодо використання інтерв'ю, які можуть укладатися в усній формі.

У договорі щодо розпоряджання майновими правами на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав визначаються:

1) відомості, що дозволяють ідентифікувати відповідний об'єкт (назва та/або інші характерні ознаки);

2) обсяг майнових прав на відповідний об'єкт, що передаються (надаються) за договором;

3) розмір чи спосіб визначення плати (винагороди) або зазначення про безвідплатний характер договору.

4. Умови договорів щодо розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав, що обмежують право творця цього об'єкта на створення (здійснення, вироблення) інших об'єктів авторського права або суміжних прав, є нікчемними.

5. Якщо за договором згідно пунктів 1, 2 частини першої цієї статті автор створює твір, виконавець здійснює виконання, виробник фонограми, виробник відеограми виробляє фонограму або відеограму, у якому передбачається відповідно використання твору іншого автора, використання виконання іншого виконавця, використання фонограми або відеограми іншого виробника фонограми, виробника відеограми, відповідальність за дотримання відповідного у такому випадку авторського права або суміжних несе відповідно роботодавець, замовник.

6. Автор, виконавець, має право отримувати не рідше одного разу на рік від суб'єктів майнових прав на твір або виконання, до яких перейшли або яким передано (відчужено) майнові права на відповідно твір або виконання та осіб, яким надано виключну ліцензію на використання відповідно твору або виконання, інформацію щодо фактичного використання твору, виконання, щодо винагороди, яка підлягає виплаті автору, виконавцю і, на вимогу цієї особи, копії укладених з третіми особами договорів про передання (відчуження) майнових прав на твір даного автора (на виконання даного виконавця) або субліцензійних договорів на використання твору (виконання),

за наявності таких договорів.

Автор, виконавець має право на отримання від осіб, передбачених абзацом першим цієї частини, інформації про доходи даних осіб від використання твору (виконання), а дані особи зобов'язані надавати зазначеному автору (виконавцю) таку інформацію з умовою дотримання автором (виконавцем) конфіденційності зазначеної інформації.

7. Автор, виконавець має право вимагати від передбачених абзацом першим цієї частини роботодавця, замовника, суб'єкта майнових прав на твір або на виконання, ліцензіата (ліцензіатів) (надалі – інша сторона договору) виплати додатково пропорційної винагороди за використання твору (виконання), якщо розмір винагороди за використання твору (виконання), передбачений в укладених між цими сторонами договорах щодо розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав став непропорційно низьким у порівнянні з доходами передбачених абзацом першим цієї частини осіб, пов'язаними з використанням твору (виконання), а такі особи зобов'язані виплачувати автору (виконавцю) відповідну додаткову пропорційну винагороду.

Стаття 51. Передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав

1. Суб'єкт авторського права або суміжних прав може передати (відчужити) свої майнові права на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, передбачені відповідно частиною першою статей 12, 40–43 цього Закону будь-якій іншій особі у повному складі, у неповному складі або частково. У випадку передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права або суміжних прав у неповному складі або частково, майнові права в обсязі, що не передбачений у договорі, є такими, що не передані (не відчужені).

Предметом договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав не можуть бути об'єкти і майнові права, яких не існувало на момент укладання договору.

2. Особа, яка набуває майнові права на об'єкт авторського права або суміжних прав, стає суб'єктом майнових прав у межах набутого нею обсягу майнових прав на такий об'єкт протягом визначеного законом строку чинності відповідних майнових прав на такий об'єкт. Умова договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права або суміжних прав на інший, ніж передбачено законом строк чинності набутих майнових прав, є нікчемною.

Особа, яка передає (відчужує) майнові права на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, зобов'язана надати особі, яка набуває такі права, відомості про наявність ліцензійних, субліцензійних договорів та інших прав і зобов'язань щодо прав, які передаються.

Укладення договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права і об'єкти суміжних прав не впливає на чинність

ліцензійних, субліцензійних договорів, які було укладено раніше, якщо інше не передбачено відповідним ліцензійним договором.

Стаття 52. Ліцензійні договори на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжного права

1. За ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта авторського права чи об'єкта суміжних прав визначеним способом (способами) протягом певного строку на певній території, а ліцензіат зобов'язується вносити плату за використання об'єкта.

Ліцензіаром може бути суб'єкт майнових авторських чи суміжних прав, а у випадках, передбачених договором або законом, - інша уповноважена особа, зокрема організація колективного управління.

Ліцензіат не має права використовувати об'єкт авторського права чи об'єкт суміжного права способами, прямо не передбаченими ліцензійним договором.

2. Ліцензійний договір, згідно якого ліцензіар надає ліцензіату дозвіл на виготовлення і опублікування примірників зафіксованого або записаного твору, записаного виконання, фонограми, відеограми (примірників відповідних об'єктів) у кількості (тиражем), здатній задовольнити розумні потреби публіки, є ліцензійним видавничим договором. Ліцензіат ліцензійного видавничого договору, який забезпечує опублікування зазначеного у цій частині об'єкта авторського права або об'єкта суміжного права, вважається видавцем.

Якщо ліцензійним видавничим договором визначено тираж примірників відповідних об'єктів, при цьому ліцензіатом було введено у цивільний оборот (реалізовано) весь тираж раніше спливу строку дії такого договору, даний договір припиняється з моменту реалізації зазначеного тиражу, якщо договором не передбачено інше.

Якщо ліцензійним видавничим договором визначено тираж примірників відповідних об'єктів, але ліцензіатом на момент спливу строку дії такого договору не було введено у цивільний оборот (реалізовано) весь тираж, передбачена таким договором винагорода повинна бути ліцензіатом сплачена ліцензіару у повному обсязі до завершення дії договору, якщо договором не передбачено інше.

Якщо ліцензійним видавничим договором передбачено обмежений тираж видання об'єкта авторського права або суміжного права, ліцензіат має право відтворити більшу кількість примірників такого об'єкта, ніж передбачено таким договором, виключно з метою дотримання ліцензіатом вимог Закону України «Про обов'язковий примірник документів».

3. У випадках, передбачених ліцензійним договором, дозвіл на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжного права може надаватися ліцензіатом іншій особі (субліцензіату) на підставі субліцензійного договору в обсязі, що не може бути більшим за обсяг прав, які було надано

ліцензіату на підставі ліцензійного договору, зокрема щодо території і строку дії субліцензійного договору.

Субліцензіат має право укладати наступні субліцензійні договори, якщо таке повноваження передбачено для наступних субліцензіатів основним ліцензійним договором.

4. За відсутності визначення у ліцензійному (субліцензійному) договорі виду ліцензії, вважається, що ліцензія є невиключною.

За відсутності визначення у ліцензійному договорі території дії ліцензійного договору (ліцензії), застосовується положення частини сьомої статті 1109 Цивільного кодексу України.

За відсутності визначення у ліцензійному договорі строку, на який поширюється дія ліцензійного договору (ліцензії), застосовується положення частини третьої статті 1110 Цивільного кодексу України.

Ліцензіат (субліцензіат) здійснює свої повноваження виключно за умови дотримання особистих немайнових прав автора та/або виконавця, немайнових прав виробника фонограми та/або виробника відеограми, та/або організації мовлення відповідно до статей 11 і 39 цього Закону.

Умова ліцензійного договору про неможливість односторонньої відмови ліцензіатом від такого договору є нікчемною.

5. Якщо інше не передбачено ліцензійним договором, ліцензіат має право:

1) вчиняти дії допоміжного характеру (інші допоміжні способи використання) щодо визначених у такому договорі видів майнових прав на відповідні об'єкти авторського права та/або суміжних прав, якщо без вчинення таких дій здійснення ліцензіатом передбачених договором прав і обов'язків є об'єктивно неможливим або суттєво ускладненим;

2) залучати під власну відповідальність третю особу (третіх осіб) без права укладання субліцензійного договору (субліцензійних договорів), якщо без участі такої третьої особи (таких третіх осіб) здійснення ліцензіатом передбачених договором прав і обов'язків є об'єктивно неможливим або суттєво ускладненим.

6. Ліцензійні договори не можуть укладатися щодо використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав способами, зазначеними у частині першій статті 54 цього Закону. У разі недотримання цієї вимоги відповідні умови ліцензійних договорів є нікчемними.

Стаття 53. Публічна ліцензія на використання об'єкта авторського права чи об'єкта суміжного права

1. Суб'єкт авторського права чи суб'єкт суміжного права може надати дозвіл на використання об'єкта авторського права чи об'єкта суміжного права будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

Публічна ліцензія видається шляхом оприлюднення її умов разом з наданням можливості дистанційного ознайомлення з відповідним об'єктом авторського права або суміжного права необмеженому колу осіб з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем.

2. Особа, яка використовує об'єкт авторського права чи об'єкт суміжного права на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватись визначених суб'єктом авторського права чи суб'єктом суміжного права умов, на яких її було видано.

3. Умовами публічної ліцензії може бути передбачено, що така ліцензія є безвідкличною. У такому випадку публічна ліцензія діє протягом усього строку чинності майнових авторських прав чи майнових суміжних прав і може бути достроково припинена лише щодо особи, яка порушила умови, зазначені у частині другій цієї статті.

4. Публічна ліцензія є невиключною. Виключні та одиничні публічні ліцензії є нікчемними.

Стаття 54. Право на справедливую винагороду. Колективне управління майновими правами на об'єкти авторського права і суміжних прав

1. Право авторів, виконавців, виробників фонограм, виробників відеограм на справедливую винагороду, право на винагороду суб'єктів щодо майнових прав передбачених відповідно пунктом 1 частини першої статей 12, 40-42 цього Закону за передбачені цією частиною способи використання відповідних творів, виконань, фонограм, відеограм здійснюється спільно через організації колективного управління з сум зібраної такими організаціями винагороди, за вирахуванням сум збору за управління відповідно до закону, у наступних пропорціях (частках):

1) за публічне виконання, публічне сповіщення музичних недраматичних творів:

авторам – 50 відсотків;

суб'єктам майнових прав відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 цього Закону на публічне виконання, на публічне сповіщення музичних недраматичних творів – 50 відсотків.

2) за публічне виконання, публічне сповіщення фонограм і зафіксованих у них виконань, опублікованих для використання з комерційною метою:

а) у випадку наявності у фонограмі зафіксованого виконання:

виконавцям – 50 відсотків;

виробникам фонограм – 50 відсотків;

б) у випадку відсутності у фонограмі зафіксованого виконання, виробникам фонограм – 100 відсотків;

3) за публічне демонстрування, публічне сповіщення аудіовізуальних творів, за винятком музичних кліпів:

а) у випадку наявності в аудіовізуальному творі зафіксованих виконань:

авторам – 50 відсотків;

виконавцям головних ролей – 40 відсотків;

виконавцям музичних творів – 10 відсотків;

б) у випадку відсутності в аудіовізуальному творі виконання музичних творів:

авторам – 60 відсотків;

- виконавцям головних ролей– 40 відсотків;
- в) у випадку відсутності в аудіовізуальному творі виконання головних ролей:
- а) авторам– 90 відсотків;
 - виконавцям музичних творів – 10 відсотків;
 - г) у випадку відсутності в аудіовізуальному творі виконань, авторам – 100 відсотків;
- 4) за публічне демонстрування, публічне сповіщення музичних кліпів:
- а) авторам музичних кліпів, за винятком музичних творів, які включено до складу музичних кліпів – 5 відсотків;
 - а) авторам музичних творів, які включено до складу музичних кліпів – 20 відсотків;
 - виконавцям музичних творів, виконання яких включено до складу музичних кліпів – 12,5 відсотків;
 - виробникам фонограм, фонограми яких включено до складу музичних кліпів – 12,5 відсотків;
 - суб'єктам майнових прав відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 цього Закону на публічне демонстрування, на публічне сповіщення музичних кліпів, за винятком музичних творів, які включено до складу музичних кліпів – 5 відсотків;
 - суб'єктам майнових прав відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 цього Закону на відповідно публічне демонстрування, на публічне сповіщення музичних кліпів, які включено до складу музичних кліпів – 45 відсотків;
- 5) за ретрансляцію творів, виконань, фонограм, відеограм у складі програм організацій мовлення:
- а) авторам – 30 відсотків, з них:
 - а) авторам аудіовізуальних творів, включно з музичними кліпами – 17 відсотків,
 - а) авторам музичних недраматичних творів – 10 відсотків,
 - а) авторам інших творів (драматичних, хореографічних тощо) – 3 відсотки;
 - б) суб'єктам майнових прав відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 цього Закону на публічне сповіщення аудіовізуальних творів, включно з музичними кліпами – 30 відсотків,
 - в) виконавцям – 30 відсотків, з них:
 - а) виконавцям головних ролей аудіовізуальних творів – 17 відсотки,
 - а) виконавцям музичних недраматичних творів – 10 відсотків,
 - а) виконавцям інших творів (драматичних, хореографічних тощо) – 3 відсотки;
 - г) виробникам фонограм– 5 відсотків,
 - г) виробникам відеограм – 5 відсотків;
 - б) за прокат примірників творів і записаних виконань:
 - а) у випадку літературних творів, авторам – 100 відсотків;
 - б) у випадку музичних і аудіовізуальних творів:
 - а) авторам – 50 відсотків;

виконавцям – 50 відсотків;

7) за репрографічне відтворення творів:

а) авторам – 60 відсотків, з них:

Національній академії наук України, національним галузевим академіям на користь авторів літературних наукових письмових творів – 30 відсотків;

авторам художніх письмових творів – 20 відсотків;

авторам образотворчих, фотографічних та інших подібних творів – 10 відсотків;

б) державній установі, створеній центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, з метою підтримки книговидавничої справи, на користь суб'єктів майнових прав на відтворення літературних, образотворчих, фотографічних творів, відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 цього Закону (видавців) – 40 відсотків;

8) за відтворення у домашніх умовах і в особистих цілях (приватне копіювання) творів, виконань, фонограм, відеограм:

а) авторам – 40 відсотків, з них:

авторам аудіовізуальних творів – 20 відсотків;

авторам музичних недраматичних творів – 12 відсотків;

авторам драматичних і хореографічних творів – 4 відсотка;

авторам літературних творів – 4 відсотка;

б) виконавцям аудіовізуальних, музичних недраматичних, драматичних, хореографічних творів – 20 відсотків;

в) виробникам фонограм, виробникам відеограм – 20 відсотків;

г) суб'єктам майнових прав відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 цього Закону на відтворення творів згідно цього пункту – 20 відсотків;

9) за наступний продаж оригіналу твору мистецтва, що йде за першим його відчуженням, здійсненим автором твору мистецтва або спадкоємцем такого автора (право слідування) – 100 відсотків.

2. Право авторів, виконавців, виробників фонограм, виробників відеограм на справедливую винагороду і право на винагороду інших осіб, передбачені частиною першою цієї статті, здійснюється шляхом відповідно розширеного або обов'язкового колективного управління майновими правами на об'єкти авторського права і суміжних прав.

Право авторів, виконавців, виробників фонограм, виробників відеограм на справедливую винагороду у визначених законом випадках, крім передбачених частиною першою цієї статті, може здійснюватися шляхом добровільного колективного управління майновими правами на об'єкти авторського права і суміжних прав.

Колективне управління майновими правами на об'єкти авторського права і суміжних прав здійснюється виключно організаціями колективного управління відповідно до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав».

Розділ V

ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Стаття 55. Підстави захисту авторського права і суміжних прав

1. Підставами для захисту особистих немайнових та майнових авторських і суміжних прав є будь-яке порушення, невизнання або оспорювання цих прав, а також створення загрози порушення цих прав.

2. Порушенням особистих немайнових та майнових авторських і суміжних прав є, зокрема:

1) плагіат;

2) використання об'єкта авторського права чи об'єкта суміжних прав, якщо такі дії не підпадають під передбачені цим Законом випадки вільного використання об'єктів авторського права чи об'єктів суміжних прав, без дозволу суб'єкта цих прав, у тому числі:

піратство у сфері авторського права і суміжних прав – відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження піратських примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, незаконне використання програм організації мовлення, камкординг, а також Інтернет-піратство, тобто незаконне використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав із застосуванням мережі Інтернет;

ввезення на митну територію України без дозволу суб'єктів авторського права і (або) суб'єктів суміжних прав примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, записів передач організації мовлення;

камкординг;

3) використання об'єкта авторського права чи об'єкта суміжних прав, якщо такі дії не підпадають під передбачені цим Законом випадки вільного використання об'єктів авторського права чи об'єктів суміжних прав, з дозволу суб'єкта цих прав, але з порушенням умов, на яких цей дозвіл було надано (перевищення передбаченого договором тиражу, використання об'єкта способом, не передбаченим договором, порушення умов публічної ліцензії, тощо);

4) зловживання посадовими особами організації колективного управління службовим становищем, що призвело до невиплати або неналежних розподілу і виплати винагороди суб'єкту авторського права або суб'єкту суміжних прав;

5) будь-які дії з недозволеного обходу технологічного засобу захисту об'єкта авторського права або суміжних прав, в тому числі кардшейрінг, а також виготовлення, реклама, розповсюдження, ввезення з метою розповсюдження і застосування засобів для такого обходу;

6) підроблення, зміна чи вилучення інформації, зокрема в електронній (цифровій) формі, про управління правами без дозволу відповідного суб'єкта авторського права або суміжних прав;

7) імпорт, розповсюдження примірників об'єктів авторського права і (або) об'єктів суміжних прав, з яких без дозволу суб'єктів майнових прав на ці об'єкти вилучено чи у яких змінено інформацію про управління правами, зокрема в електронній (цифровій) формі;

8) управління веб-сайтом, що призначений для онлайн-обміну, який шляхом індексації метаданих твору або об'єкта суміжних прав та наданням пошукової системи, дозволяє користувачам цього веб-сайту знаходити та поширювати твір або об'єкт суміжних прав в межах однорангової мережі без дотримання майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суб'єктів суміжних прав.

3. Діями, що створюють загрозу порушення особистих немайнових та майнових авторських і суміжних прав є, зокрема:

1) розповсюдження, ввезення на митну територію України технічних пристроїв, обладнання, що включає програмне забезпечення та надає доступ користувачам до об'єктів авторського права і (або) суміжних прав без дозволу суб'єктів авторського права або суміжних прав (в тому числі коли програмне забезпечення, застосунки та додатки до нього, технології або технічні пристрої використовують сигнали інших інтернет ресурсів);

2) налаштування програмного забезпечення, застосунків, додатків до них, технологій, технічних пристроїв, які надають доступ до об'єктів авторського права і (або) суміжних прав без дозволу суб'єктів авторського права або суміжних прав таких об'єктів (в тому числі коли програмне забезпечення, застосунки та додатки до нього, технології або технічні пристрої використовують сигнали інших інтернет ресурсів);

3) надання інструкцій щодо налаштування програмного забезпечення, застосунків та додатків до нього, технологій, технічних пристроїв для отримання доступу до об'єктів авторського права і (або) суміжних прав без дозволу суб'єктів авторського права або суміжних прав таких об'єктів в будь-якій формі з метою отримання винагороди від надання таких інструкцій.

Положення цієї частини не поширюються на випадки, передбачені статтями 22-30, 45-46 цього Закону, а також на твори, об'єкти суміжних прав, які стали суспільним надбанням, у разі якщо суб'єкти авторського права і (або) суб'єкти суміжних прав надали особі, яка використовує правомірно виготовлений примірник об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, право вжити дії для обходу технологічних засобів захисту.

Стаття 56. Захист прав суб'єктів авторського права і суміжних прав

1. Захист особистих немайнових прав і майнових прав суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав здійснюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством.

Стаття 57. Цивільно-правовий захист авторського права і суміжних прав

1. За захистом авторського права або суміжних прав, а також права *sui generis* у встановленому порядку до суду та інших органів відповідно до їх компетенції мають право звертатися:

1) суб'єкти авторського права і суб'єкти суміжних прав для захисту свого авторського права або суміжних прав;

2) особи, яким надано виключне повноваження (дозвіл) на використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав та/або які мають право на отримання частки винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав щодо захисту своїх інтересів у межах договору із суб'єктом авторського права або суміжних прав від протиправних посягань будь-якої третьої особи на права такого ліцензіата або права отримувача частки зазначеної винагороди;

3) організації колективного управління відповідно до доручення правовласників-контрагентів з добровільного колективного управління відповідно до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав», з урахуванням сфери їх діяльності, зазначеної в реєстрі організацій колективного управління;

4) акредитовані організації колективного управління, з урахуванням сфери їх акредитації, зазначеної в реєстрі організацій колективного управління;

5) особи, яким належить право особливого роду (*sui generis*).

2. Особи, зазначені в частині першій цієї статті, мають право звертатися за захистом авторського права та/або суміжних прав до суду з будь-якими вимогами, не забороненими законом, зокрема про:

1) визнання авторського права або суміжних прав;

2) відновлення становища, яке існувало до порушення;

3) припинення та/або заборону вчиняти дії, що порушують авторське право та/або суміжні права чи створюють загрозу його порушення;

4) стягнення винагороди, передбаченої законодавством про авторське право і суміжні права;

5) відшкодування моральної шкоди;

6) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права або суміжних прав, включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права або суміжних прав, або стягнення компенсації;

7) припинення підготовчих дій до порушення авторського права та/або суміжних прав, у тому числі шляхом призупинення митних процедур, якщо є підстави вважати, що на митну територію України чи з її митної території можуть бути пропущені піратські примірники творів, фонограм, відеограм, засоби обходу технологічного засобу захисту об'єктів авторського права та/або суміжних прав тощо;

8) опублікування за рахунок порушника в засобах масової інформації даних про допущені порушення авторського права та/або суміжних прав та судові рішення щодо цих порушень;

9) вжиття інших передбачених законодавством заходів, пов'язаних із захистом авторського права та/або суміжних прав.

3. Суд має право постановити рішення про:

1) відшкодування моральної (немайнової) шкоди, завданої порушенням авторського права та/або суміжних прав, з визначенням розміру відшкодування;

2) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права та/або суміжних прав;

3) стягнення із порушника авторського права та/або суміжних прав доходу, отриманого внаслідок порушення;

4) стягнення компенсації, що визначається судом замість відшкодування збитків або стягнення доходу на розсуд позивача як фіксована подвоєна, а у разі умисного порушення, - як потроєна сума винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, з приводу якого виник спір.

Розмір компенсації має бути ефективним, співрозмірним і стримуючим та має застосовуватись таким чином, щоб уникнути створення перешкод законній діяльності користувача та водночас забезпечити захист від зловживань користувача.

При визначенні розміру компенсації судом враховується тривалість та систематичність порушення, обсяг порушення (зокрема, з урахуванням території його поширення), сфера господарювання та наміри порушника, а також інші об'єктивні обставини.

5) припинення і заборону опублікування творів, виконань, фонограм, відеограм, вилучення (конфіскацію) піратських примірників творів, фонограм, відеограм чи записів програм організації мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення, публікацію у пресі інформації про допущене порушення тощо, якщо у ході судового розгляду буде доведено факт порушення авторського права та/або суміжних прав або факт наявності дій, що створюють загрозу порушення цих прав.

4. Суд може постановити рішення про накладення на порушника штрафу у розмірі 10 відсотків суми, присудженої судом на користь позивача. Сума штрафів передається у встановленому порядку до Державного бюджету України.

5. Суд може постановити рішення про вилучення чи конфіскацію всіх піратських примірників творів, фонограм, відеограм чи записів програм організації мовлення, щодо яких встановлено, що вони були виготовлені або розповсюджені з порушенням авторського права та/або суміжних прав, а також засобів обходу технологічного засобу захисту об'єкта авторського права або суміжних прав. Це стосується також усіх кліше, матриць, форм, оригіналів, магнітних стрічок, фотонегативів та інших предметів, за допомогою яких відтворюються примірники творів, фонограм, відеограм, записи програм організації мовлення, а також матеріалів і обладнання, що використовуються для їх відтворення і для виготовлення засобів обходу технологічного засобу захисту об'єкта авторського права або суміжних прав.

За рішенням суду вилучені піратські примірники об'єктів авторського права та/або суміжних прав на вимогу особи, яка є суб'єктом авторського права або суб'єктом суміжних прав і права якої порушено, можуть бути передані цій особі. Якщо ця особа не вимагає такої передачі, то піратські примірники підлягають знищенню за рахунок правопорушника, а матеріали і обладнання, що використовувалися для відтворення піратських примірників, підлягають відчуженню із зарахуванням виручених коштів до Державного бюджету України.

Суд може постановити рішення про конфіскацію матеріалів і обладнання, що використовувалися для відтворення піратських примірників об'єктів авторського права та/або суміжних прав, та їх знищення за рахунок правопорушника.

6. Постачальник послуг проміжного характеру в інформаційній сфері несе відповідальність за зміст переданої та отриманої інформації та за шкоду, завдану суб'єктам авторського права та/або суміжних прав внаслідок використання результатів таких послуг, на загальних підставах за умови відсутності в його діях обставин, що звільняють його від відповідальності, встановлених в Законі України «Про електронну комерцію», з урахуванням особливостей, передбачених статтями 58-60 цього Закону.

Стаття 58. Порядок припинення порушень авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет

1. При порушенні будь-якою особою авторського права та/або суміжних прав, вчиненому з використанням мережі Інтернет, суб'єкт авторського права або суб'єкт суміжних прав (надалі – заявник) має право звернутися до власника веб-сайту та/або веб-сторінки, на якому (якій) розміщено або в інший спосіб використано відповідний цифровий контент, із заявою про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав. Заява про припинення порушення подається в порядку, передбаченому цією статтею.

2. Заява про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав повинна містити:

1) відомості про заявника, необхідні для його ідентифікації: ім'я (найменування), місце проживання (перебування) або місцезнаходження, адреса електронної пошти або поштова адреса, на яку власник веб-сайту або інші особи в передбачених цим Законом випадках мають направляти інформацію; для заявників-юридичних осіб – ідентифікаційні дані про реєстрацію юридичної особи у країні місцезнаходження, зокрема в торговельному, банківському, судовому або державному реєстрі, у тому числі реквізити реєстру, реєстраційний номер.

2) вид і назву об'єкта (об'єктів) авторського права та/або суміжних прав, іншу інформацію, що дозволяє ідентифікувати об'єкт, про порушення права на який (які) йдеться у заяві;

3) вмотивоване твердження, зазначене у відповідній заяві про наявність у заявника майнових прав на об'єкт авторського права або суміжних прав або виключних повноважень на використання такого об'єкта, з посиланням на

підстави виникнення таких прав чи виключних повноважень та строк чинності таких повноважень (підстави не вказуються, якщо заявник є первинним суб'єктом відповідних майнових прав);

4) гіперпосилання на електронну (цифрову) інформацію, розміщену або в інший спосіб використану на веб-сайті або гіперпосилання на веб-сторінку, до якої здійснювалося інтерактивне надання доступу об'єкта авторського права або суміжних прав, про порушення майнових прав на який (які) йдеться у заяві;

5) вимогу до власника веб-сайту про унеможливлення доступу до цифрового контенту на веб-сайті та/або вимогу до власника веб-сайту і провайдера послуг обміну контентом, щодо недопущення ними (ним) подальшого розміщення на веб-сайті зазначеного цифрового контенту.

6) відомості про постачальника послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту, а саме: найменування; адреса електронної пошти або поштова адреса, на яку в передбачених цим Законом випадках власник веб-сайту або інші особи мають надсилати інформацію.

7) твердження заявника, що наведена в заяві інформація є достовірною, а наявність у заявника прав, про порушення яких заявлено, перевірена адвокатом (представником у справах інтелектуальної власності (патентним повіреним), за представництвом (посередництвом) якого подається заява.

Заявник, який є юридичною особою, звертається із заявою про припинення порушення виключно за представництвом (посередництвом) адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного). Адвокат (представник у справах інтелектуальної власності (патентний повірений) надсилає відповідну заяву, за умови ідентифікації заявника, встановлення його контактних даних та підтвердження наданими заявником документами факту наявності в заявника прав, про припинення порушення яких висувається вимога.

До заяви додається копія одного з документів, що відповідно до законодавства посвідчує повноваження адвоката (представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного).

Заявник (посадова особа заявника) несе відповідальність за надання завідомо недостовірної інформації щодо наявності у нього майнових прав на об'єкт авторського права або суміжних прав, про порушення яких йдеться у заяві.

Заява про припинення порушень надсилається власнику веб-сайту та (або) веб-сторінки з одночасним направленням її копії постачальнику послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту.

3. За відсутності обставин, передбачених частиною четвертою цієї статті, власник веб-сайту та/або веб сторінки невідкладно, не пізніше 48 годин з моменту отримання заяви про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, з урахуванням частини четвертої цієї статті, зобов'язаний унеможливити доступ до цифрового контенту, щодо якої подано

заяву, та надати заявнику і постачальнику послуг хостингу інформацію про вжиті заходи відповідно до вимог цієї статті.

4. Власник веб-сайту та/або веб-сторінки, який отримав заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, може відмовити в її задоволенні у разі, якщо:

1) він має право на використання цифрового контенту, зазначеного в заяві, і надав документальне підтвердження (за винятком випадку, коли він є первинним суб'єктом відповідних майнових прав) наявності у нього відповідних майнових прав чи повноважень;

2) заяву про припинення порушення оформлено з порушенням вимог, визначених цією статтею.

5. Про відмову у задоволенні заяви про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав з підстав, передбачених частиною четвертою цієї статті, власник веб-сайту та/або веб-сторінки впродовж 48 годин з моменту її отримання направляє повідомлення про відмову заявнику, а також постачальнику послуг хостингу згідно з відомостями, зазначеними у відповідній заяві згідно з пунктом б частини другої цієї статті.

Повідомлення про відмову повинно містити таку інформацію:

1) відомості про власника веб-сайту та/або веб-сторінки в обсязі, достатньому для пред'явлення позовної заяви: ім'я (найменування) власника веб-сайту та/або веб-сторінки; місце проживання (перебування) або місцезнаходження, адреса електронної пошти або поштова адреса; якщо власник веб-сайту є юридичною особою, - ідентифікаційні дані про реєстрацію юридичної особи у країні місцезнаходження, зокрема в торговельному, банківському, судовому або державному реєстрі, у тому числі реквізити реєстру, реєстраційний номер;

2) зазначення цифрового контенту щодо унеможливлення доступу до якого відмовлено;

3) зазначення відповідного положення частини четвертої цієї статті, на підставі якого власник веб-сайту відмовив у задоволенні заяви про припинення порушення.

6. У разі якщо власник веб-сайту, який отримав заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, не є власником веб-сторінки, на якій розміщено цифровий контент, щодо унеможливлення доступу до якої заявлено, права і обов'язки між власником веб-сайту і заявником встановлюються з урахуванням особливостей, передбачених цією частиною.

Власник веб-сайту невідкладно, але не пізніше 24 годин з моменту отримання заяви про припинення порушення зобов'язаний направити її копію засобами електронної пошти (або іншою прийнятою на відповідному веб-сайті системою відправлення повідомлень) власнику веб сторінки. Заява направляється за контактними даними, які власник веб сторінки повідомив власнику веб-сайту.

Власник веб-сайту одночасно з направленням заяви про припинення порушення власнику веб сторінки надсилає заявнику повідомлення, в якому

інформує, що він не є власником веб-сторінки, зазначає час відправлення копії заяви власнику веб сторінки та надає гіперпосилання на умови публічного правочину, який визначає правила користування веб-сайтом третіми особами.

Власник веб сторінки розглядає отриману від власника веб-сайту заяву про припинення порушення та зобов'язаний надати відповідь власнику веб-сайту в порядку та строки, встановлені частинами третьою-п'ятою цієї статті, із зазначенням гіперпосилання на веб-сторінку, на якій розміщено відповідний цифровий контент. При цьому власник веб-сторінки здійснює права і виконує обов'язки, встановлені частинами третьою-п'ятою цієї статті для власника веб-сайту.

Власник веб-сайту впродовж 24 годин з моменту отримання від власника веб сторінки відповіді на заяву про припинення порушення, надсилає її заявнику та постачальнику послуг хостингу за реквізитами, зазначеними у відповідній заяві. У разі якщо впродовж 48 годин з моменту направлення власнику веб-сторінки заяви про припинення порушення власник веб сторінки не направив власнику веб-сайту повідомлення про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті, власник веб-сайту самостійно унеможлиблює доступ до цифрового контенту, зазначеного у заяві про припинення порушення. Про вжиті заходи власник веб-сайту повідомляє заявника та постачальника послуг хостингу впродовж 96 годин з моменту отримання власником веб-сайту заяви про припинення порушення та надає відомості про себе в обсязі, визначеному пунктом 1 частини п'ятої цієї статті.

У разі, якщо впродовж 48 годин з моменту направлення власнику веб сторінки заяви про припинення порушення власник веб сторінки надав власнику веб-сайту повідомлення про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті, копія такого повідомлення надсилається власником веб-сайту заявнику не пізніш як упродовж 96 годин з моменту отримання власником веб-сайту заяви про припинення порушення.

7. Заявник має право звернутися безпосередньо до постачальника послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту, із заявою про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, допущеного власником веб-сайту, в таких випадках:

1) власник веб-сайту у встановлені цією статтею строки не вчинив або вчинив не в повному обсязі дії, передбачені частиною третьою або п'ятою цієї статті, або якщо власник веб-сайту, який не є власником веб-сторінки, не вчинив дій або вчинив не в повному обсязі дії, передбачені частиною шостою цієї статті;

2) на веб-сайті та в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS) відсутні відомості про власника веб-сайту в обсязі, що дає змогу звернутися до нього із заявою про припинення порушення, передбаченою частиною другою цієї статті. Такими відомостями є інформація про адресу електронної пошти для зв'язку з власником веб-сайту та інші відомості, розміщення яких передбачено частиною одинадцятою цієї статті.

Заява про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту, повинна містити обґрунтування наявності підстав для звернення до постачальника послуг хостингу, передбачених пунктом 1 або 2 цієї частини.

Заявник звертається до постачальника послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту, з відповідною заявою за представництвом (посередництвом) адвоката (представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного). Адвокат (представник у справах інтелектуальної власності (патентний повірений) надсилає заяву, за умови ідентифікації заявника, встановлення його контактних даних, підтвердження наданими заявником документами факту наявності у заявника прав, про припинення порушення яких йдеться у відповідній заяві.

Заява про припинення порушень, допущених власником веб-сайту, має містити відомості, передбачені пунктами 1, 4, 5, 7 частини другої цієї статті. До заяви додається копія одного з документів, що відповідно до законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги заявнику, або повноваження представника у справах інтелектуальної власності (патентний повірений)

У випадках, передбачених пунктом 1 цієї частини, у заяві зазначаються час направлення власнику веб-сайту та постачальнику послуг хостингу заяви про припинення порушення, час, коли власник веб-сайту мав вчинити передбачені цією статтею дії, а також пояснення, яким чином заявник визначав контактні дані власника веб-сайту.

За відсутності підстав для залишення заяви про припинення порушення з боку власника веб-сайту без розгляду, встановлених частиною восьмою цієї статті, постачальник послуг хостингу зобов'язаний невідкладно, не пізніше 24 годин з моменту отримання такої заяви, надіслати власнику веб-сайту її копію. Надсилаючи власнику веб-сайту копію заяви, постачальник послуг хостингу повинен пояснити власнику веб-сайту його права і обов'язки, пов'язані з цією заявою, а також правові наслідки невчинення ним дій, передбачених цією статтею.

Власник веб-сайту впродовж 24 годин з моменту отримання від постачальника послуг хостингу копії заяви про припинення порушення з боку власника веб-сайту, вчиняє дії, передбачені частиною третьою або п'ятою цієї статті, і повідомляє про це постачальника послуг хостингу шляхом направлення повідомлення про вжиті заходи згідно з вимогами частини дванадцятої цієї статті або повідомлення про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті.

У разі якщо впродовж 24 годин з моменту направлення власнику веб-сайту копії заяви про припинення порушення власник веб-сайту не вчинив дій, передбачених абзацом восьмим цієї частини, постачальник послуг хостингу самостійно унеможлиблює доступ до цифрового контенту, зазначеної у заяві про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту. Про вжиті заходи постачальник послуг хостингу повідомляє заявника і власника веб-

сайту впродовж 48 годин з моменту отримання постачальником послуг хостингу заяви про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту.

У разі неможливості встановлення заявником коректних даних, достатніх для належного надсилання ним заяви про припинення порушення, такий заявник може звернутись до Установи для сприяння у визначенні власника веб-сайту та/або до постачальника послуг хостингу.

8. Постачальник послуг хостингу вправі залишити без розгляду заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, допущеного власником веб-сайту, у разі, якщо:

1) заява не відповідає вимогам, встановленим частиною сьомою цієї статті;

2) постачальник послуг хостингу не надає послуги, ресурси для розміщення веб-сайту, щодо якого подана заява;

3) заявник звернувся до постачальника послуг хостингу за відсутності підстав, передбачених частиною сьомою цієї статті.

Постачальник послуг хостингу повідомляє заявника про залишення без розгляду заяви про припинення порушення із зазначенням відповідних правових підстав, передбачених цією частиною, впродовж 24 годин з моменту її отримання.

Якщо заявник на належно оформлену та надіслану заяву своєчасно не отримав відповідь від власника веб-сайту та/або постачальника послуг хостингу про вжиті заходи щодо припинення порушення або повідомлення про відмову в задоволенні заяви, такий заявник звертається із доданням копій підтверджуючих документів до Установи для розгляду питання про ініціювання притягнення до відповідальності відповідного власника веб-сайту та/або постачальника послуг хостингу.

9. Власник веб-сайту має право звернутися до постачальника послуг хостингу, від якого він отримав інформацію про вжиті заходи відповідно до частини сьомої цієї статті, з повідомленням про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті, вимагаючи відновлення доступу до цифрового контенту. Якщо таке повідомлення відповідає вимогам, встановленим частиною п'ятою цієї статті для повідомлення про відмову, постачальник послуг хостингу повинен невідкладно, не пізніше як через 48 годин після його отримання, надіслати заявнику копію такого повідомлення. У разі якщо повідомлення не відповідає вимогам, передбаченим частиною п'ятою цієї статті для повідомлення про відмову, постачальник послуг хостингу інформує про це власника веб-сайту.

10. Постачальник послуг хостингу відновлює доступ до цифрового контенту на десятій робочий день з дня надсилання заявнику копії повідомлення, передбаченого частиною дев'ятою цієї статті, якщо протягом цього часу заявник не надав йому підтвердження відкриття судового провадження про захист його прав на об'єкт (об'єкти) авторського права та/або суміжних прав, розміщених як цифровий контент, щодо якого (яких) подавалася заява про припинення порушення.

11. Власники веб-сайтів та постачальники послуг хостингу, крім фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання, зобов'язані розміщувати у вільному доступі на власних веб-сайтах та/або в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS) таку достовірну інформацію про себе:

1) повне ім'я або найменування власника веб-сайту та постачальника послуг хостингу;

2) повну адресу місця проживання або місцезнаходження власника веб-сайту та постачальника послуг хостингу;

3) контактну інформацію власника веб-сайту та постачальника послуг хостингу, в тому числі адресу електронної пошти, номер телефону, за якими з ними можливо оперативно зв'язатися.

Фізичні особи, які не є суб'єктами господарювання, розміщують у вільному доступі на веб-сайтах, власниками яких вони є, або в публічних базах даних записи про доменні імена (WHOIS) контактну інформацію власника веб-сайту, передбачену пунктом 3 цієї частини.

12. Повідомлення про вжиті заходи, яке направляється заявнику відповідно до цієї статті, крім іншого, повинно містити достовірну та повну інформацію про зазначеного в заяві власника веб-сайту.

У разі направлення повідомлення про вжиті заходи постачальником послуг хостингу, в повідомленні також повинна міститися інформація про цього постачальника та повна інформація, надана йому власником веб-сайту, без будь-яких змін або спотворень. Інформація про власника веб-сайту складається з відомостей про його повне ім'я (найменування), адресу проживання (місцезнаходження), адресу для листування, номер телефону, адресу електронної пошти і, за наявності, іншу контактну інформацію для зв'язку.

У разі отримання від власника веб-сайту (або власника веб-сторінки при здійсненні процедур, передбачених частиною шостою або сьомою цієї статті) повідомлення про відмову, його копія має бути додана до повідомлення про вжиті заходи.

13. На підставі цього Закону, допускається унеможливлення доступу виключно до цифрового контенту, зазначеного в заяві про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав.

У разі, якщо доступ до цифрового контенту не може бути унеможливленим з технічних причин, власник веб-сайту або постачальник послуг хостингу може унеможливити доступ до веб-сторінки, яка містить відповідний цифровий контент.

14. Заява про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав та заява про припинення порушення власником веб-сайту викладаються письмово у паперовій та/або електронній формі.

Заява в електронній формі оформляється згідно з вимогами законодавства у сфері електронних документів та електронного документообігу з обов'язковим використанням технічних засобів засвідчення електронного цифрового підпису адвоката, який надає правову допомогу заявнику або представника у справах інтелектуальної власності (патентного

повіреного). Одночасно з направленням такої заяви в електронній формі, заявник направляє за тією самою адресою її копію в звичайній електронній формі без використання електронного цифрового підпису.

У разі якщо заява в електронній формі з використаними в ній технічними засобами засвідчення електронного цифрового підпису адвоката (представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) за змістом відрізняється від заяви в звичайній електронній формі, надісланій одному й тому самому адресату, така заява вважається неподаною.

Заява в паперовій формі оформлюється з обов'язковим власноручним підписом адвоката (представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) та надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

Датою та часом отримання заяви, передбаченої цією статтею, вважаються:

1) у разі направлення електронною поштою, - дата і час відправки засобами електронного зв'язку;

2) у разі направлення рекомендованим листом з повідомленням про вручення, – дата і час, зазначені в повідомленні про вручення.

У разі якщо адресат відмовляється від отримання заяви або відсутній за вказаною адресою, днем та датою отримання заяви є день та дата проставлення оператором поштового зв'язку у повідомленні про вручення інформації – про відмову адресата отримати заяву або інформації про відсутність адресата за вказаною адресою.

Відповідь (повідомлення) на заяву, пересилання копії заяви, передбачені цією статтею, викладаються письмово у паперовій та/або електронній формі.

Датою і часом отримання відповіді (повідомлення) на заяву, передбачену цією статтею, та/або направленої заяви вважаються:

1) у разі направлення електронною поштою, – дата і час відправки засобами електронного зв'язку;

2) у разі направлення рекомендованим листом з повідомленням про вручення, - дата і час, зазначені в повідомленні про вручення.

У разі якщо адресат відмовляється від отримання відповіді (повідомлення) на заяву або відсутній за вказаною адресою, днем та датою отримання відповіді (повідомлення) на заяву є день та дата проставлення оператором поштового зв'язку у повідомленні про вручення інформації - про відмову адресата отримати відповідь (повідомлення) на заяву або інформації про відсутність адресата за вказаною адресою.

15. Власник веб-сайту, веб-сторінки не несе відповідальності за порушення авторського права та/або суміжних прав, вчинені з використанням мережі Інтернет, якщо він вчасно вчинив дії, передбачені частиною третьою цієї статті.

Положення абзацу першого цієї частини не застосовуються, якщо:

1) власник веб-сайту впродовж трьох місяців, незважаючи на отримані та задоволені ним заяви про припинення порушень, допустив не менше двох випадків використання на одній чи декількох веб сторінках, власником яких

він є, одного й того самого об'єкта авторського права або суміжних прав на одному й тому самому веб-сайті;

2) власник веб-сторінки, який не є власником веб-сайту, впродовж трьох місяців, незважаючи на отримані та задоволені ним заяви про припинення порушень, допустив не менше двох випадків використання одного й того самого об'єкта авторського права або суміжних прав на одному й тому самому веб-сайті.

16. Якщо заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав подано особі, яка не є власником веб-сайту та (або) веб-сторінки, то ця особа впродовж 24 годин з моменту отримання такої заяви зобов'язана повідомити заявника про залишення її без розгляду із зазначенням правової підстави, передбаченої цією частиною.

Стаття 59. Зобов'язання постачальників послуг хостингу щодо забезпечення захисту авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет

1. Постачальники послуг хостингу зобов'язані передбачати у договорах про надання послуг хостингу умови і правила, що забороняють замовникам послуг вчиняти дії з розміщення цифрового контенту з порушенням авторського права та/або суміжних прав третіх осіб, а також зобов'язують замовників послуг вказувати достовірну і коректну інформацію про себе, у тому числі свої контактні дані, а у разі їх зміни, – невідкладно інформувати про це в порядку, визначеному законодавством.

2. Постачальник послуг хостингу не несе перед замовником послуг хостингу відповідальності за наслідки вжиття заходів, передбачених статтею 58 цього Закону, за умови виконання вимог частини першої цієї статті.

Постачальник послуг хостингу не несе відповідальності за порушення авторського права та/або суміжних прав за умови виконання вимог статті 57 цього Закону.

Стаття 60. Відповідальність провайдерів послуг обміну контентом щодо порушення авторського права та/або суміжних прав

1. Власники веб-сайтів, єдиним або одним з основних видів послуг яких є зберігання та надання публіці доступу до значної кількості об'єктів авторського права та/або суміжних прав, розміщених на веб-сайтах їх користувачами, які зазначені власники веб-сайтів упорядковують і популяризують (провайдери послуг обміну контентом), залежно від характеру цих послуг, надають зазначені послуги шляхом інтерактивного надання доступу та/або публічного сповіщення об'єктів авторського права та/або суміжних прав.

2. Провайдери послуг обміну контентом, у разі відсутності у них відповідного дозволу на використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав шляхом інтерактивного надання доступу та/або публічного сповіщення об'єктів авторського права та/або суміжних прав, несуть відповідальність за порушення авторського права та/або суміжних прав,

незалежно від виконання зобов'язань, які покладаються на постачальників послуг хостингу, статтями 58-59 цього Закону, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

3. Провайдери послуг обміну контентом не несуть відповідальності за порушення авторського права та/або суміжних прав за умови, що вони:

1) вжили усіх можливих заходів щодо отримання відповідного дозволу;
2) вжили усіх можливих заходів щодо унеможливлення обміну контентом відносно об'єктів авторського права та/або суміжних прав, щодо яких суб'єкти авторського права та/або суміжних прав подали в порядку, передбаченому статтею 58 цього Закону, заяву з вимогою унеможливлення доступу до цифрового контенту та недопущення подальшого розміщення на веб-сайті відповідного контенту;

3) вжили заходів щодо припинення порушень авторського права та/або суміжних прав з використанням мережі Інтернет, передбачених статтею 58 цього Закону, а також для недопущення повторного розміщення на веб-сайті (веб-сторінці) відповідних об'єктів авторського права та/або суміжних прав, доступ до яких було унеможливлено.

При цьому, за відсутності інформації, отриманої від суб'єктів авторського права та/або суміжних прав щодо порушення прав на конкретні об'єкти цих прав, провайдери послуг обміну контентом не зобов'язані здійснювати загальний моніторинг контенту, тобто, пошук фактів та обставин, які вказують на порушення авторського права та/або суміжних прав.

4. При визначенні, чи було вчинено належні заходи, передбачені частиною третьою цієї статті, зокрема враховується:

1) кількість користувачів відповідних послуг обміну контентом;
2) кількість об'єктів авторського права та/або суміжних прав, які використовуються;
3) наявність та ефективність технічних засобів, необхідних для реалізації заходів, передбачених пунктами 2 та 3 частини третьої цієї статті.

5. Пункти 2 та 3 частини третьої цієї статті не застосовуються до провайдерів послуг обміну контентом, які здійснюють свою діяльність менше трьох років і мають річний дохід до 10 мільйонів гривень, за винятком випадків, коли середня кількість щомісячних у попередньому календарному році унікальних відвідувачів відповідних послуг у передбачених цією частиною провайдерів послуг обміну контентом перевищує 5 мільйонів осіб. При цьому на зазначених у цьому абзаці провайдерів послуг обміну контентом поширюються зобов'язання, передбачені пунктом 1 частини третьої цієї статті, а також зобов'язання, які покладаються на провайдерів послуг обміну контентом як постачальників послуг хостингу, передбачені статтями 58-59 цього Закону.

6. Провайдери послуг обміну контентом на запит суб'єктів авторського права та/або суміжних прав зобов'язані надавати їм інформацію щодо застосування заходів, передбачених частиною третьою цієї статті, і, якщо було укладено договори з суб'єктами авторського права та/або суміжних прав, –

інформацію про використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав відповідно до цих договорів.

7. Провайдери окремих послуг, такі як неприбуткові онлайн-енциклопедії, неприбуткові освітні та наукові сховища інформації, платформи для розробки та спільного використання програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом, онлайн-ринки, хмарні сервіси «бізнес для бізнесу» та хмарні сервіси, які дозволяють користувачам розміщувати контент у сховищі інформації для власного використання, не вважаються провайдерами послуг обміну контентом у значенні цієї статті.

Розділ VI ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Визнати такими що втратили чинність:

1) Закон України «Про авторське право і суміжні права» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 43, ст. 214 із наступними змінами);

2) Закон України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 24, ст. 183 із наступними змінами).

3. Установити, що, починаючи з дня набрання чинності цим Законом:

1) застосовуються строки чинності авторського права, передбачені статтею 33 цього Закону;

2) застосовуються строки чинності суміжних прав, передбачені статтею 48 цього Закону;

3) фотографічні твори, які було створено до 1 січня 1991 року в рамках діяльності органів влади, державних установ та підприємств, зареєстрованих на території України (Української РСР), переходять у суспільне надбання і є національною історичною та культурною спадщиною;

4) майнові авторські права та майнові суміжні права на кінофільми, телевізійні фільми, радіо- і телевізійні передачі, які було створено до 1 січня 1991 року в рамках діяльності органів влади, державних установ та підприємств, зареєстрованих на території України (Української РСР), належать їх виробнику або правонаступнику відповідного виробника. За використання зазначених об'єктів авторського права або суміжних прав, сплачується винагорода (в тому числі справедлива винагорода) відповідно до закону;

4. З дня набрання чинності цим Законом, права держателя і адміністратора Реєстра організацій колективного управління, передбачене Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав», а також майнові права інтелектуальної власності на даний Реєстр передаються до Національного органу інтелектуальної власності, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

5. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 40—44, ст. 356 із наступними змінами):

1) частину другу статті 435 викласти в такій редакції:

«2. Суб'єктами авторського права є автори або їх спадкоємці, правонаступники, а також інші особи, які набули майнові права на твір на підставі закону або договору, за яким передбачено передання, перехід, або розподіл майнових прав на твір.»;

2) частину другу статті 437 викласти в такій редакції:

«2. Суб'єкти авторського права для повідомлення про свої майнові права можуть використовувати спеціальний знак, встановлений законом.»;

3) частину першу статті 438 викласти в такій редакції:

«1. Автору твору належать особисті немайнові права, встановлені статтею 423 цього Кодексу та законом про авторське право і суміжні права.»;

частину першу статті 438 доповнити новим пунктом:

«5) на оприлюднення твору;»;

4) статтю 441 викласти у такій редакції:

«Стаття 441 Здійснення майнових прав суб'єктів авторського права

1. Суб'єкти авторського права здійснюють свої майнові права особисто (у тому числі, через представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) або через організацію колективного управління відповідно до закону.

2. Створення, порядок визначення і повноваження організацій колективного управління, акредитованих організацій колективного управління, додатково акредитованих організацій колективного управління встановлюються законом.»;

5) у статті 442:

у назві статті слова та символи «Опублікування твору (випуск твору у світ)» замінити словами «Оприлюднення твору»;

частини першу–третю викласти в такій редакції:

«1. Оприлюдненням твору вважається будь-яка дія, що вперше робить твір доступним для необмеженого кола осіб.

2. Твір не може бути оприлюднений, якщо це порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, фізичному і моральному здоров'ю населення.

3. У разі смерті автора, його правонаступники мають право на оприлюднення твору, якщо це не суперечить волі автора.»;

частину четверту виключити;

6) у статті 443:

у назві статті слово «автора» замінити словами «суб'єкта майнових прав на твір»;

частину першу статті 443 викласти в такій редакції:

«1. Використання твору здійснюється виключно за згодою суб'єкта майнових прав на твір або через організації колективного управління згідно

закону на підставі договору зазначеним у договорі способом (зазначеними у договорі способами), крім випадків правомірного використання твору без такої згоди, встановлених цим Кодексом та законом.»;

7) у статті 444:

у назві статті слова «згоди автора» замінити словами «дозволу суб'єкта авторського права»;

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Твір може бути використано без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно (вільне використання) або без дозволу суб'єкта авторського права, але з виплатою винагороди чи відрахувань виключно у випадках, передбачених законом.»;

частину другу виключити;

8) у статті 445:

у назві слово «автора» замінити словами «суб'єкта авторського права»

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Суб'єкт авторського права має право на справедливу винагороду за використання твору, якщо інше не встановлено цим Кодексом та іншим законом»;

9) у статті 446:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Майнові права інтелектуальної власності на твір є чинними протягом усього життя автора і після його смерті впродовж строку, визначеного частинами другою-третьою цієї статті, крім випадків, передбачених законом про авторське право і суміжні права.»;

додати частини другу – третю такого змісту:

«2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір починається від дня настання подій, передбачених законом про авторське право і суміжні права.

3. Строки чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір після смерті автора є чинними 70 років і подовжуються на строк до спливу календарного року, на який припадає закінчення строку чинності цих майнових прав, крім випадків, передбачених законом про авторське право і суміжні права.»;

10) у статті 448:

у назві після слова «оригіналу» замінити словами і знаками «художнього твору, рукопису літературного твору (право слідування)»;

статтю викласти в такій редакції:

«1. Автор оригінального художнього твору, а у разі його смерті, – спадкоємці та спадкоємці цих спадкоємців впродовж встановленого статтею 446 цього Кодексу строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір користуються щодо оригіналу художнього твору чи оригіналу рукопису літературного твору невідчужуваним правом на одержання справедливої винагороди у вигляді відрахувань від ціни кожного наступного продажу оригіналу, що йде за першим його відчуженням, здійсненим автором

чи спадкоємцем цього автора (право слідування), яка виплачується в порядку, передбаченому законом.»;

11) у главах 35, 37 словосполучення «передача (програма)» у відповідних відмінках замінити на «передача»;

12) частини першу-другу статті 450 викласти в такій редакції:

«1. Суміжні права становлять особисті немайнові права виконавця і майнові права на виконання, немайнові права відповідно виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення і майнові права на відповідно фонограму, відеограму, передачі організації мовлення.

Суб'єктами суміжних прав є:

1) виконавці або їх спадкоємці, а також інші особи, які набули майнові права на виконання на підставі закону або договору, за яким передбачено передання, перехід, або розподіл майнових прав на виконання;

2) виробники фонограм або їх спадкоємці (правонаступники), а також інші особи, які набули майнові права на фонограму на підставі закону або договору, за яким передбачено передання, перехід, або розподіл майнових прав на фонограму;

3) виробники відеограм або їх спадкоємці (правонаступники), а також інші особи, які набули майнові права на відеограму на підставі закону або договору, за яким передбачено передання, перехід, або розподіл майнових прав на відеограму;

4) організації мовлення або їх правонаступники, а також інші особи, які набули майнові права на передачу організації мовлення на підставі закону або договору, за яким передбачено передання, перехід, або розподіл майнових прав на передачу організації мовлення.

2. Первинним суб'єктом суміжного права є відповідно виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми, організація мовлення. За відсутності доказів іншого, виконавцем, виробником фонограми, виробником відеограми вважаються особи, імена (найменування) яких зазначені у фонограмі, відеограмі та їх копіях або на упаковці, що містить примірники фонограми, відеограми.»;

додати частину третю такого змісту:

«3. Суб'єкт суміжного права для повідомлення про свої майнові права може використовувати спеціальний знак, встановлений законом про авторське право і суміжні права.»;

13) у статті 451:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Суміжне право виникає з моменту:

1) здійснення виконання;

2) вироблення фонограми;

3) вироблення відеограми;

4) першого публічного сповіщення передачі організації мовлення.»;

частини другу – четверту виключити;

14) у статті 452:

у назві статті слова «суміжних прав» замінити словами «суміжного права»;

частини першу-другу статті 452 викласти в такій редакції:

«1. Майновими правами інтелектуальної власності на об'єкт суміжного права є:

- 1) право на використання об'єкта суміжного права;
- 2) виключне право дозволяти використання об'єкта суміжного права;
- 3) право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта суміжного права, у тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжного права належать відповідно виконавцеві, виробнику фонограми, виробнику відеограми, організації мовлення, якщо інше не встановлено договором чи законом.»;

15) статтю 453 викласти у такій редакції:

«Стаття 453 Здійснення майнових прав суб'єктів суміжних прав

1. Суб'єкти суміжних прав здійснюють свої майнові права особисто (у тому числі, через представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) або через організацію колективного управління.

Створення, порядок визначення і повноваження організацій колективного управління, акредитованих організацій колективного управління, додатково акредитованих організацій колективного управління здійснення нагляду за їх діяльністю встановлюються законом.»;

16) статті 454 – 455 виключити;

17) статтю 456 викласти в такій редакції:

«1. Майнові права інтелектуальної власності на відповідно виконання, фонограму, відеограму, програму організації мовлення є чинними 50 років, з урахуванням частин другої, третьої цієї статті.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на відповідно виконання, фонограму, відеограму, програму організації мовлення починається від дня настання подій, передбачених законом про авторське право і суміжні права.

3. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на відповідно виконання, фонограму, відеограму, програму організації мовлення спливає в останній день календарного року від дня настання подій, передбачених законом про авторське право і суміжні права.»;

18) у статті 1107:

у назві та абзаці першому абзацу першого частини першої слово «договорів» замінити словом «правочинів»;

у абзаці шостому абзацу першого частини першої слово «договір» замінити словом «правочин»;

абзац перший та другий частини другої викласти в такій редакції:

«2. Договір щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності укладається у письмовій (електронній) формі, за винятком випадків, визначених законом.

У разі недодержання письмової (електронної) форми договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, такий договір є нікчемним.

Законом може бути встановлено випадки, в яких договір щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності може укладатись усно або як договір приєднання на основі публічної пропозиції (оферти).»;

19) у статті 1108:

у частині першій додати абзац другий такого змісту

«Ліцензіат не має права використовувати об'єкт права інтелектуальної власності в іншій сфері, ніж визначено ліцензією на використання об'єкта права інтелектуальної власності»;

20) у статті 1109:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. За ліцензійним договором одна сторона (особа, що є суб'єктом майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності - ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) повноваження (дозвіл) на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін, з урахуванням вимог цього Кодексу та іншого закону.»;

у частині восьмій слова «ліцензійному договорі про видання» замінити словами «ліцензійному видавничому договорі»;

21) статтю 1113 викласти у такій редакції:

«Стаття 1113. Договір про передання майнових прав інтелектуальної власності

1. За договором про передання майнових прав інтелектуальної власності одна сторона (особа, що є суб'єктом майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності) передає другій стороні частково або у повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах.

Предметом договору про передання майнових прав не можуть бути об'єкти і майнові права, яких не існувало на момент укладання договору.

2. Умови договору про передання майнових прав інтелектуальної власності на інший строк, ніж визначено законом, або що погіршують становище творця відповідного об'єкта або його спадкоємців порівняно з становищем, передбаченим цим Кодексом та іншим законом, чи обмежують право творця на створення інших об'єктів, є нікчемними.

3. Укладення договору про передання майнових прав інтелектуальної власності не впливає на ліцензійні договори, які було укладено раніше.».

22) у частині першій статті 1030 після слів «майнові права» додати знаки та слова «, крім майнових прав інтелектуальної власності.»;

2. У Законі України «Про видавничу справу» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 32, ст. 206 із наступними змінами):

у статті 20 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Видавцям енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних збірок, газет, журналів та інших періодичних видань належать права на використання таких видань у цілому. Видавець має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я (найменування) або вимагати такого зазначення.»

3. У Законі України «Про кінематографію» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 22, ст. 114 із наступними змінами):

1) абзац тридцять сьомий статті 3 викласти у такій редакції:

«фільм – аудіовізуальний твір (у тому числі, кінематографічний твір, телевізійний серіал та його окремі серії), що складається з епізодів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними засобами, та втілює результати спільної діяльності його авторів, виконавців і виробників;»;

2) статтю 4 викласти у такій редакції:

«Стаття 4. Регулювання відносин, що виникають у процесі виробництва та використання фільму як об'єкта авторського права і суміжних прав

Відносини, що виникають у процесі виробництва та використання фільму як об'єкта авторського права і суміжних прав, в тому числі продукту спільного виробництва, регулюються цим Законом, Законом України «Про авторське право і суміжні права» та іншими нормативно-правовими актами України.

Договір про спільне виробництво фільму, який укладається продюсером та/або виробником фільму, в тому числі з іноземними суб'єктами кінематографії (копродукція), не є договором про спільну діяльність.»;

3) статтю 16 викласти у такій редакції:

«Стаття 16. Майнові права інтелектуальної власності на фільм

Майнові авторські права і майнові суміжні права на фільм можуть належати державі, юридичним та фізичним особам відповідно до закону або договору.

У разі створення фільму за рахунок коштів державного бюджету, держава виступає суб'єктом майнових авторських прав та/або майнових суміжних прав на фільм відповідно до умов договору, укладеного з автором (авторами), виробником (виробниками) і, за наявності, виконавцем (виконавцями) фільму.»;

4) у статті 17:

1) назву статті викласти у такій редакції:

«17. Право власності на вихідні матеріали фільму та фільмокопії і їх зберігання»;

2) доповнити частину першу абзацом першим такого змісту:

«1. Вихідні матеріали фільму та фільмокопії фільму належать виробнику фільму, іншим особам відповідно до закону. Суб'єктами права власності на вихідні матеріали фільму, фільмокопії можуть бути держава, юридичні та фізичні особи.»

у зв'язку з чим, абзаци перший-восьмий вважати абзацами другим-дев'ятим;

3) в частині третій слова і знак «загальнодержавною власністю України -» вилучити;

4. У Законі України «Про гастрольні заходи в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 7, ст. 56 з подальшими змінами):

статтю 2 доповнити абзацом такого змісту:

«Здійснення гастрольного заходу на території України із запланованим використанням об'єктів авторського права та/або суміжних прав (суміжних прав) допускається на підставі укладеного організатором гастрольного заходу договору, яким визначено умови сплати винагороди за публічне виконання відповідних об'єктів під час гастрольного заходу.».

5. У Законі України «Про театри і театральну справу» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2005, № 26, ст. 350):

у статті 12:

абзац другий після слів «що надаються театром,» доповнити словами «ставки сплачуваної театрами справедливої винагороди авторам, виконавцям, іншим належним суб'єктам авторського та/або суміжних прав»;

абзац восьмий викласти в такій редакції:

«укладати договори щодо розпорядження майновими правами на об'єкти права інтелектуальної власності із авторами, виконавцями, іншими належними суб'єктами авторського та/або суміжних прав або договори з організаціями колективного управління відповідно до закону».

6. У Законі України «Про телебачення і радіомовлення» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 18, ст. 155 з подальшими змінами):

1) абзац третій частини першої статті 1 виключити;

2) частину третю статті 24 після абзацу одинадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«копії договорів, укладених з організаціями колективного управління відповідно до закону.»,

у зв'язку з цим, абзаци дванадцятий і тринадцятий вважати відповідно абзацами тринадцятим і чотирнадцятим;

3) абзац перший частини третьої статті 40 доповнити пунктом «г» такого змісту:

«г) копії договорів, укладених з організаціями колективного управління відповідно до закону.»;

4) частину першу статті 47 викласти в такій редакції:

«1. Використання телерадіоорганізаціями, провайдерами програмної послуги об'єктів авторського права та/або суміжних прав здійснюється за умови дотримання законодавства у сфері авторського права і суміжних прав.»;

7. У Законі України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 48, ст. 405):

1) статтю 1 доповнити з урахуванням алфавітного порядку термінами такого змісту:

«довідка про оплату за право слідування – довідка, що видана організацією колективного управління, акредитованою відповідно до закону за сферою – право слідування щодо творів мистецтва;

право слідування – право автора твору мистецтва (спадкоємця автора) на одержання справедливої винагороди за продаж оригінального художнього твору (оригіналу твору мистецтва, оригіналу рукопису літературного твору);

організація колективного управління – юридична особа, що не має на меті отримання прибутку, утворена виключно правовласниками з метою колективного управління і внесена Установою до реєстру організацій колективного управління;»;

2) абзац другий статті 15 викласти у такій редакції:

«До клопотання додаються:

документ, що підтверджує право власності на культурні цінності;

висновок державної експертизи, що включає в себе обов'язкову наявність довідки про оплату за право слідування, виданої організацією колективного управління, акредитованою за сферою - право слідування щодо творів мистецтва.».

8. У Законі України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 52, ст. 312):

статтю 6 доповнити абзацом наступного змісту:

«Творчим працівникам, які є авторами та/або виконавцями, гарантується справедлива винагорода за використання об'єктів авторського права або суміжних прав в порядку і на умовах, визначених законом.».

9. У Законі України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 15, ст. 86):

1) статтю 8 доповнити абзацами дев'ятим-одинадцятим:

«Право інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності, які містяться в архівних документах, не залежить від права власності на архівний документ як матеріальний (в тому числі електронний (цифровий) об'єкт, в якому вони містяться або зафіксовані. Здійснення права власності на документи Національного архівного фонду не може порушувати або обмежувати право інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності, які містяться або зафіксовані в таких документах, окрім визначених цим Законом випадків. Зберігання та доступ до документів Національного архівного фонду та користування такими документів відповідно до цього Закону не є порушенням відповідного права інтелектуальної власності.

Грошова оцінка документів Національного архівного фонду не є оцінкою прав інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності, які містяться або зафіксовані в таких документах.

Об'єкти інтелектуальної власності, які містяться або зафіксовані в архівній інформації репресивних органів або у архівній інформації структур та

діячів українського визвольного руху, можуть використовуватися шляхом відтворення, включення до інших об'єктів авторського права і суміжних прав, опублікування без згоди (дозволу) власників відповідних майнових прав інтелектуальної власності.

Примітка.

1. Термін «архівна інформація репресивних органів» вживається у значенні, наведеному у Законі України «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму».

2. Структури та діячі українського визвольного руху означають органи влади, організації, структури та формування, зазначені у частині першій статті 1 Закону України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті» та осіб, які брали участь у всіх формах політичної, збройної та іншої колективної чи індивідуальної боротьби за незалежність України у ХХ столітті у складі таких органів влади, організацій, структур та формувань.».

2) у пункті п'ятому частини першої статті 20 слова і знак «та не порушує авторські та суміжні права,» – виключити.

10. У Законі України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та/або суміжних прав» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 32, ст.242):

частину першу статті 21 доповнити абзацом другим такого змісту : «Право авторів, виконавців, виробників фонограм, виробників відеограм на справедливу винагороду, право на винагороду суб'єктів щодо майнових прав передбачених відповідно пунктом 1 частини першої статей 12, 40-42 Закону України «Про авторське право та суміжні права» за передбачені цією частиною способи використання відповідних творів, виконань, фонограм, відеограм здійснюється спільно через організації колективного управління з сум зібраної такими організаціями винагороди, за вирахуванням сум збору за управління відповідно до закону, у пропорціях (частках), що визначені Законом України «Про авторське право та суміжні права».

**Голова
Верховної Ради України**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: СТЕФАНЧУК РУСЛАН ОЛЕКСІЙОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000062EE150049384302

Дійсний до: 14.05.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 2д9/1-2021/187116 від 08.06.2021

536130